Leto XLVII. - Štev. 8 (2329) - Četrtek, 23. februarja 1995 - Posamezna številka 1400 lir

Katoliški glas

Settimanale - Spedizione in abbonamento postale - Pubblicità inferiore 50%
Redazione - Uredništvo: Riva Piazzutta, 18 - 34170 Gorizia - Gorica - Tel. 0481/533177 - Fax 0481/536978
Poduredništvo: 34133 Trieste - Trst - ul. Donizetti, 3 - Tel. 040/370846 - Fax 040/633307 - Poštni t/rn 10647493 Zadruga Goriška Mohorjeva

TAXE PERÇUE TASSA RISCOSSA | GORIZIA ITALY

NAŠ UVODNIK

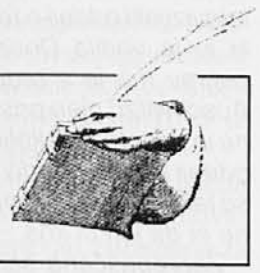

Zamejstvo potrebuje trdno in spravljeno Slovenijo

Ivan Žerjal

Zapleti z glasovanjem o zakonu za popravo krivic in polemike v zvezi s proslavljanjem 50-letnice osvoboditve in zmage nad nacifašizmom so v marsikom pustile grenak priokus. Dnevna politika je še vedno odvisna od tega, kar se je zgodilo med 2. svetovno vojno in po njej na slovenskih tleh. Nezaceljene rane državljanske vojne torej še vedno krojijo usodo slovenskega naroda, tudi tistih njegovih delov, ki živijo izven meja republike Slovenije.

Dokler se to vprašanje ne uredi, je nesmiselno govoriti o razvoju slovenske države in o slovenskem nacionalnem programu ter o nacionalnih interesih, ki bi morali biti predvsem za tako državo, kot je Slovenija, jasno in točno določeni. K takemu blokiranemu stanju prispevata tako nadutost in sprenevedanje nekdanjih oblastniških krogov, ki težijo k temu, da dobesedno vsiljujejo svoje rešitve in odločitve, kakor tudi ravnanje nekaterih krogov desnosredinskega »pola« (imenujmo ga kar tako), ki s svojo zaletavostjo prej škodujejo kakor koristijo procesu demokratizacije v Sloveniji.

Zamejski Slovenci, zlasti tisti, ki živimo v Italiji, to občutimo. Dokler ne bodo zadeve v Sloveniji urejene, ni mogoče misliti na iskrene in normalne odnose med matico in manjšino, saj bodo predstavniki te ali one politične strani na zamejske komponente gledali le kot na svoje ekspoziture oz. na ekspoziture nasprotnika, katerim je treba pomagati oz. - če so nasprotnikove - jih ovirati, ne pa kot na ogroženi del narodnega telesa, ki je za slovensko državo silno pomemben.

Gre torej za državni interes in za državniški pristop do problema. Ni vseeno, če nekdo prejema podporo samo zato, ker je levičar oz. desničar; gre za to, da se zaupanje in podpora izkažeta vsem tistim (organizacijam ali posameznikom), ki s svojim delovanjem prispevajo h gospodarski, k duhovni in h kulturni rasti slovenske manjšine, ne pa tistim, ki so tako zagledani v svoj prav, da se za dosego svojih ciljev povezujejo tudi s protislovenskimi krogi.

Dr. Kazimir Humar osemdesetletnik

Izrazita osebnost v pomembnem obdobju krajevne zgodovine

Kdo v goriškem, pa tudi v širšem zamejskem prostoru ne pozna dr. Kazimira Humarja? Do nedavnega ni bilo važnejše slovenske zadeve, ni bilo važnejšega srečanja, kjer bi ne bil aktivno prisoten. Zadnji čas ga videvamo malo manj. Nič čudnega, saj še psalmist hudomušno pravi, »da je doba človekovega življenja šestdeset let, sedemdeset pa, če je krepak,« a pri osemdesetih je že veliko navrženega ali podarjenega. In g. Mirko bo 28. t.m. izpolnil osemdeseto leto.

Če pogledamo zunanji potek njegove življenjske poti, se zdi le-ta precej enostavna. Tu so osnovni življenjski podatki: rojen je bil v Vrtojbi 28. februarja 1915 v delavski družini. Gimazijo je študiral v goriškem malem semenišču, teologijo pa na Gregoriani v Rimu, kjer je tudi doktoriral. V duhovnika je bil posvečen v Gorici 18. junija 1940. Dve leti je bil za kaplana v Komnu (1941-42), eno leto za župnijskega upravitelja v Opatjem selu (1943). Leta 1944 je prišel v Gorico za stolnega vikarja in do nedavnega ostal v tej službi, dokler ni postal stolni kanonik - penitencijar oz. spovednik (1993). Leta 1974 ga je sv. oče Pavel VI. na pobudo nadškofa P. Cocolina sprejel med svoje hišne prelate. Vmes je bil še župnijski upravitelj v Sovodnjah (1972) in v Števerjanu (1984-86). Če malo vstopimo v vsebino podatkov, ki so bili nakazani, bomo še marsikaj odkrili.

Pomembno je že dejstvo, da sta življenjska začetka g. Kazimira povezana z vojno: rodil se je le kak mesec pred spopadom med Avstrijo in Italijo v prvi svetovni vojni, duhovnik pa je postal, ko je Italija komaj stopila v drugo svetovno vojno in vnesla tudi v naš prostor toliko dramatičnih sprememb. Prva mladost in študiranje našega jubilanta sta se odvijali v času, ki ga je zaznamovala fašistična raznarodovalna politika; najboljšo dobo njegove duhovniške poti pa čas osvobodilnega boja in nato povojni čas. Gospodu Kazimiru, kakor tudi krogu nekaterih vidnejših duhovniških osebnosti tedanjega časa (msgr. Mirko Brumat, msgr. Alojz Novak, prof. Alfonz Čuk, msgr. Franc Močnik), se je zdelo predvsem potrebno jasno izpovedovati krščanska načela v cerkvenem in družbeno političnem življenju, kritično ocenjevati dogodke v matični domovini in v zamejstvu, nakazovati krščanske rešitve vprašanj, dajati pogum krščansko čutečim rojakom. Zato dobimo našega jubilanta med ustanovitelji tednika Slovenski Primorec (1945) in nato tednika Katoliški glas, kateremu je gospod Humar dobrih štirideset let svojega življenja razdajal in posvečal svoje najboljše energije in ga tudi oblikoval. Še se spominjamo njegovih uvodnikov, pa tudi nekdanjih "Kamenčkov", ki so dajali marsikatero piko na i.

Dr. Kazimir Humar

Nič manjše ni bilo Humarjevo garanje pri Katoliškem tiskovnem društvu, pri nakupu, gradnji in vodenju Katoliškega doma. In pri Slovenski katoliški prosveti? Bil je najprej duhovni asistent, nato mnogo let predsednik Zveze katoliške prosvete.

Od pok. msgr. Mirka Brumata je leta 1954 "podedoval" vodstvo dekliške Marijne družbe. Kaj je Marijina družba "tedaj" predstavljala za ohranitev narodne in versko-moralne zavesti tolikih naših deklet, žena in mater, bi še bilo treba primerno izpostaviti. V tem krogu se je razvijala tudi misijonska zavzetost g. Kazimira. Za slovenske misijonarje po svetu je bil in je še g. Humar naprecenljiv prijatelj in dobrotnik. Pa tudi ne smemo pozabiti, da je bil v 60. letih ustanovitelj in nato dolga leta duhovni asistent Slovenskih goriških skavtov. Da je bil katehet na slovenskih šolah, zlasti na učiteljišču in na klasični gimnaziji v Gorici, je tudi znano. Morda pa je manj znano, a vendar zelo pomembno, da je bil v petdesetih letih tudi poverjeni profesor za slovenski jezik na učiteljišču in na nižji gimnaziji. Sprejel je to nalogo po načelu subsidiarnosti, da bi odgovoril na potrebe slovenskega šolstva, ko ni bilo drugih, ki bi lahko to prevzeli. V šoli pa ni samo učil, za šolo je tudi pisal. In tedaj sta izšla brez letnice in na ciklosiitlu Kratek pregled slovenskega mladinskega slovstva ter Ljudsko pesništvo.

Še kako zakrito Humarjevo dejavnost bi se dalo odkriti, a to, kar je bilo nakazano, je že dovolj zgovorno...

Živeti osemdeset let ne predstavlja kake zasluge. Pomembno pa je, kako je nekdo osemdeset let preživel, kako uporabil svoje talente, kako odgovarjal na izzive svojega časa. Prav zato, ker se je g. Kazimir veliko udejstvoval, veliko naredil, se je, zakaj ne, lahko tudi zmotil: "errare humanum est!" Vendar majhni oblaki ne morejo zakriti sonca. Veseli smo, da je Gospod zamejskemu prostoru »dal« g. Kazimira; mi ga prosimo, da bi ga še za precej časa ohranil tudi zato, ker nam je njegovo pričevanje potrebno!

Oskar Simčič

Gospod Humar s prvo skupino goriških skavtov leta 1965

»Izročite nam škofa hudiča«

Napadalci grozijo somišljenikom škofa Ruiza, ki ga vidimo na mali sliki

Mednarodna javnost s pozornostjo spremlja to, kar se dogaja v Mehiki. V ponedeljek je okrog 500 latifundistov in trgovcev obkolilo stolnico sv. Cristobala de las Casas v glavnem mestu Chiapas-a in se spoprijelo z Indiosi, ki so branili svojo cerkev. Demonstrantje so imeli na transparentih naslikanega krajevnega škofa kot hudiča. Pred demonstranti je bilo na tisoče domačinov, med katerimi mnogo žensk, otrok in ostarelih, ki so naredili pravo človeško verigo in branili cerkev ter škofovo hišo pred napadalci. Že leta grozijo temu škofu z umorom. Zakaj?

Vsa ta leta je ostro postopal proti izkoriščevalcem Indiosov in proti državni oblasti, ki ne ukrepa v prid izkoriščanega ljudstva. Škof Samuel Ruiz Garcia ima sedaj 70 let in že 35 let odločno nastopa v prid Indiosov. Tudi sama oblast bi se ga rada znebila. On pa pogumno in obenem previdno vztraja. »Jaz ostanem na svojem mestu,« je izjavil časnikarjem, »dokler mi bo dano. Nočem zapustiti ljudstva, ki ga stalno pestijo krivice... V mestu Oxchuc ima 99% prebivalcev trahom, v nekaterih krajih umira 40% Indiosov za tuberkolozo. Bolezni imajo več imen, vse pa isti izvor: revščino in lakoto. Samo to naj povem, ostalo je posledica vse-

(se nadaljuje na 5. strani)

Pripravljamo leto 2000

Leto 2000 bo potekalo v znamenju velikih in izrednih jubilejnih slovesnosti, kar naj bi pritegnilo v Rim od 25 do 30 milijonov romarjev. Na ta izredni dogodek se je v Rimu komaj zdaj in le na pobudo verskih organizacij začelo razpravljati in misliti na posebno organizacijsko strukturo.

Za vernika je sveto leto slovesna priložnost sprave in molitve, potrebe po skupnem shajanju, po izražanju zahvale, utrditvi skupne in osebne vere ter sprejemanja in širjenja nove evangelizacije. To spada k duhovni pripravi, ki je nekako že v teku.

Ni pa tako s tehničnimi pripravami. Smo že v zamudi, poleg tega ne moremo pozabiti na Mundial, na katerega Rim ni bil pripravljen. In to je slabo spričevalo za večno mesto. Priprave na sveto leto bi se morale začeti že pred desetimi leti, časa imamo samo še 5 let. Ne pozabimo tudi na to, da se državne in občinske vlade kaj pogostoma menjujejo. Izredni dogodek zahteva izredno pripravo in potrebne so nove strukture za promet, parkiranje, prevoz, bolnišnice, hotele, restavracije, slednje dosegljive tudi manj premožnim slojem. Pojdimo mimo tega in dvignimo se nad vse.

Ta dogodek ima nadvse širšo pomenskost. Pred 2000 leti je bilo Sredozemsko morje veliko jezero, ki si ga prebredel z veliko težavo in to le v nekaterih mesecih leta. Razni narodi so ga doživljali kot nekaj skupnega in so ob njem nastale velike civilizacije: stara Grčija, Jeruzalem, Bizanc, Rim, Arabija in Severna Afrika. Tako je postalo Sredozemsko morje zibelka velikih verstev, plodnih civilizacij, ki pa so jo žal bremenili stalni konflikti.

Pogled na to »Veliko jezero« nas ob novem tisočletju vabi k razmišljanju o usodi tega morja in tistih narodov, ki so jih zaznamovale tri velike monoteistične religije: judovstvo, krščanstvo in islam. Kaj vse so ta verstva dala človeku! Sveto leto nam bo dalo priložnost za skladnejši razvoj teh narodov, da jim postanejo ideali lastni, da tako premagajo prevladujočo ekonomsko mentaliteto.

Italijanska država (posebej še Rim) bo sprejela milijone romarjev, zato mora že sedaj postaviti temelje novih struktur. Ob tej priložnosti naj bi odpravili neke birokratske zadeve, ki še bolj hromijo stvar. Nujno je postavitev najvišjega organa - imenujejo ga že »autority« - ki bi harmonično usklajeval vse komponente in potrebe. Morda bi bilo potrebno posebno zborovanje predvsem vseh dežel, ki jih moči Sredozemsko morje in ki jih je vera zaznamovala, da se tudi v teh deželah začrtajo romarske poti, od česar bi vse imele korist in ne samo ena država. Sem bi lahko vključili tudi Slovenijo. Tako bi narodi v svetem letu 2000 čutili večje stremljenje po združevanju.

Poskrbimo za temeljito duhovno pripravo, ki naj zajame romarje in vse, ki bodo obhajali sveto leto v svojih krajevnih cerkvah. Pripravimo se na to! Vsakdo izmed nas naj za to poskrbi!

d.j.

Sv. Anton Padovanski: 800-letnica rojstva

S slovesno sv. mašo v padovski baziliki sv. Antona so se 15. in 19. februarja začele slovesnosti ob 800-letnici rojstva tega še vedno priljubljenega svetnika. V Padovi je že vse pripravljeno na veliki sprejem romarjev.

Sv. Anton se je rodil v Lizboni na Portugalskem okrog leta 1195. Kot petnajstletni deček je v svojem rojstnem kraju stopil med kanonike sv. Avguština. Bil je tako nadarjen, da si je v kratkem času prisvojil toliko teološkega in znanstvenega znanja, da si je zaslužil vzdevek Skrinja zaveze. Kmalu je v Coimbri stopil med frančiškane; šel je celo v Maroko, da bi tam sklenil svoje življenje z mučeniško smrtjo, toda visoka vročina ga je prisilila k vrnitvi domov. Med potjo ga je neurje vrglo na sicilsko obalo. Odtod je šel v Assisi, kjer je spoznal samega sv. Frančiška; ta ga je zelo cenil. Sv. Anton je nato šel v samostan blizu Forlija; tu so kmalu spoznali njegovo nadarjenost in učenost. Zaradi tega je začel potovati po raznih italijanskih mestih in po Franciji, kjer je ostro nastopal proti verskim sektam. Ko se je vrnil v Italijo, se je nastanil v Padovi. Kaj kmalu je zbolel in umrl 13. junija 1231, star komaj 36 let.

Komaj leto kasneje je že bil proglašen za svetnika in leta 1946 prejel celo naslov cerkvenega učitelja.

Iz ene tri škofovske konference

V bivši Jugoslaviji je bila ena škofovska konferenca. Ob osamosvojitvi Slovenije so se slovenski škofje odtrgali od jugoslovanske škofovske konference in Sv. sedež je ustanovil samostojno slovensko škofovsko konferenco. Sedaj sta nastali tudi na Hrvaškem dve konferenci. Sv. sedež je ustanovil samostojno škofovsko konferenco za Bosno. Vanjo so vključene nadškofija Sarajevo, škofije Mostar, Banja Luka in Trebinje. Predsednik je sarajevski nadškof kardinal Puljić. Ti škofje so imeli prvo skupno zasedanje zadnje dni januarja v Mostarju.

Resne probleme obravnavajmo resno

S problemom rodnosti se zadnje čase ubada tudi italijanska družba, saj je prvič po vojni prirastek prebivalstva v Italiji pod številom smrti, to pomeni, da italijanski narod izumira.

Zato sem z zanimanjem sledila televizijski oddaji o tem problemu, ki jo je vodila Donatella Maffai, čeprav me je v prejšnji oddaji o Auschwitzu njen pristop do vsebine in prisotnih nekoliko motil. Obe oddaji sta me potrdili v mnenju, da so take tematike zanjo prezahtevne in da jim ni kos.

Zaprepaščena sem sledila debati, tem bolj me je presenetil izbor povabljencev. Na oddaji, ki je obravnavala družino in upadanje rojstev, so sodelovali dva sociologa, družina s trinajstimi otroki, gospa »single« z otrokom, zakonski par, ki se je odločil, da ne bo imel otrok. Odsotna je bila torej današnja tipična družina. Univerzitetni profesor sociologije je moral, da je problem natalitete umeten problem, ker je treba na te pojave gledati kozmopolitsko. V svetu je veliko mladih in otrok brez staršev, ki lahko napolnijo vrzel v italijanski družbi in ekonomiji. Zato so družine z več kot dvema otrokoma neodgovorne in ne spadajo v današnji svet.

Intervju s številno družino je tako izpadel, da je te trditve le potrdil, češ da je v taki družini otrok zelo prikrajšan in nesrečen. Drugi sociolog je v bistvu povedal isto; zakonski par je skušal prepričati gledalce, da njegova izbira ne izvira iz kakega egoizma, ampak iz globljih razlogov. Mati »single« je z zadovoljstvom razlagala, da je njen sin srečen tudi brez očeta.

Nejevoljna in jezna nad nizko kvaliteto oddaje in neodgovornostjo njenih voditeljev sem šla spat. Problem, ki je gotovo bolj občuten pri majhnem narodu, kot je slovenski, so obravnavali z besediščem, ki me je popeljalo v moja študentovska leta kontestacije na univerzi. Ko sem v naprednih študentskih krogih razlagala vprašanje jezika, narodnega čutenja, zatiranja neke manjšine, se je večkrat pojavljala trditev, da moramo biti kozmopoliti, saj smo vsi prebivalci te zemlje. Razumela sem, da zanje svetovljanstvo ne pomeni širine duha, svetovne razgledanosti, ampak parolo, za katero se skrivaš, ker nočeš videti problemov. Beseda kozmopolitizem mi je že takrat postala tuja in sumljiva. Podoben občutek sem imela, ko sem poslušala »prodorne« misli dveh sociologov. Bila sta tipični proizvod moderne potrošniške družbe. Ustrašila sem se, ker je iz njunih ust zeval svetovni nazor, ki pomeni negacijo življenja, smrt zahodnega človeka.

Nadja Maganja

26. februar - 8. navadna nedelja

Tvoja govorica te izdaja

Silvester Čuk

Dva odlomka božje besede, ki se bereta pri maši osme nedelje, imata skoraj enak naslov. Prvo berilo, vzeto iz Sirahove knjige, modrostnega spisa Stare zaveze, nosi naslov Besede razodevajo človekovo mišljenje; košček Lukovega evangelija pa se nam predstavlja z naslovom Govorjenje razodeva človekovo notranjost. Ob teh dveh naslovih sem se spomnil prigode, ki jo omenja pisatelj Fran Saleški Finžgar v svojih spominih Leta mojega popotovanja. Po novi maši leta 1894 je še eno leto študiral bogoslovje, potem pa je »romal« kot kaplan po ljubljanski škofiji: bil je v Bohinjska Bistrici, na Jesenicah, v Kočevju, Idriji, Sv. Joštu nad Kranjem, Škofji Loki. Kot škofjeloški kaplan se je nekoč pridružil dvema ženama. »Pravijo, da ste vi že mnogo služb imeli. Ali je res?« je dejala prva. »Kar res je. Loka je v dobrih štirih letih že moja šesta služba,« je pritrdil Finžgar. »No, potem ste kakor zanič hlapec, ki zmeraj gospodarje menja.« Hotel ji je pojasniti, pa je druga žena sosedo zavrnila: »Kako si čudna! Gospoda imajo le tako radi, da ga hočejo povsod imeti.« Finžgar pristavlja, da je to povedal škofu Jegliču, ki se je od srca nasmejal in dodal: »Ona druga žena - zelo, zelo plemenita!«

Najbrž poznate slovenski pregovor: »Česar polno je srce, to usta rada govore.« Po govorjenju je mogoče prepoznati notranjost človeka, njegovo srčno kulturo. Tu lahko uporabimo Jezusove besede iz današnjega evangelija: »Vsako drevo se spozna po sadu,« kajti besede so sad mišljenja, sad človekovega gledanja na svet. Kdor gleda na svet razsvetljen z božjo lučjo, bo govoril svetlo, spoštljivo, spodbujajoče; kdor pa ima oči usmerjene le v zemeljske stvari, tudi v svojem govorjenju ne bo nič višji: zmožen bo besed zavisti, besed, ki vse teptajo v blato, ki vse morijo.

Profesorica Berta Golob, žena žlahtnega srca, ima v svoji knjižici Daljave prihodnosti (Ljubljana 1990), nekakšnem pismu mladim, poglavje z naslovom Govorica te izdaja (tako so rekli služabniki velikega duhovnika apostolu Petru, ko so hoteli povedati, da je učenec Jezusa Galilejca). Mladim postavlja v razmislek: »Si se kdaj že vprašal, kako se pravzaprav izražaš? Kakšen je slog sporazumevanja pri vas doma? Se obmetujete z žaljivkami? Ali dosegate svoje namene z grobimi zapovedmi in ukazi ali s prijazno prošnjo in nasvetom? Se nad tvojim domom kdaj razkadi gosta megla kletvic? Kako se pogovarjaš s sovrstniki?«

Še bolj kot za mlade veljajo ta vprašanja za nas odrasle. V nekdanjem kesanju na začetku maše smo pred Bogom priznavali, da smo »veliko grešili v mislih, besedah in dejanjih«. Danes prosimo Boga odpuščanja po novem, grešimo pa še vedno po starem. Zelo veliko v besedah...

Pokojni škof Dragutin Nežič

Dne 1. februarja so v Poreču pokopali upokojenega puljsko-poreškega škofa Dragutina Nežiča. Pogreba so se udeležili papeški nuncij Giulio Einaudi, kardinal Kuharić in še kakih 15 škofov; med njimi nadškof Bommarco ter škofje Bellomi, Pirih in Ravignani, doma iz Pule. Somaševalcev je bilo 121.

Pokojni škof se je rodil leta 1908. Po zadnji vojni je leta 1947 reški škof Radossi zapustil škofijo s številnimi duhovniki in se umaknil v Italijo. Tedaj so ostali verniki reške škofije brez škofa. Nova državna meja je septembra 1947 pustila del tržaško - koprske škofije v Istri brez škofa. Tedaj sta Božo Milanović in msgr. Jurca zaprosila Sv. sedež, naj za te dele tržaško-koprske škofije imenuje za administratorja duhovnika, ki zna hrvaški jezik. In papež je novembra 1947 imenoval Dragutina Nežiča za upravitelja delov tržaško - koprske in poreško - puljske škofije. Nežič je svoj sedež postavil v Pazin in odtod upravljal zaupane mu vernike. V Pazinu je bilo semenišče in vanj je Nežič sprejel tudi slovenske semeniščnike. Škof Metod Pirih se je pokojnemu zahvalil za to njegovo uslugo in ker je sprejel upravo 83 slovenskih župnij bivše tržaško-koprske škofije. Leta 1950 je bil Nežič posvečen za škofa v Pazinu. Leta 1960 je bil imenovan za škofa poreško-puljske škofije. Leta 1969 je zapustil Pazin in se preselil v škofijsko palačo v Poreč. Tu je ostal do upokojitve leta 1988 in do smrti letos.

K. H.

POGLED V SLOVENIJO

Kampanja zaradi domnevnega kršenja človekovih pravic v naši državi

V Sloveniji živi in stalno prebiva okrog 170 tisoč pripadnikov drugih narodnosti, s katerimi smo nekdaj spadali pod skupno državo Jugoslavijo. Večina med njimi je brez težav dobila slovensko državljanstvo po znanem 40. členu zakona, s katerim je nova demokratična država hotela svetu dokazati svojo strpnost in namero, da tudi prebivalcem iz drugih območij razpadle Jugoslavije prizna državljanske in druge pravice. Slovenci take širine pri podeljevanju državljanstva nikoli niso odobravali, saj so dobili državljanstvo tudi mnogi zakrknjeni sovražniki našega naroda. Gra za tiste, ki do nas niso bili in tudi sedaj niso lojalni.

Globoko nezaupanje Slovencev do novih državljanov, t.i. južnjakov, izhaja tudi iz negativne izkušnje. Ko se je približno pred petimi leti Slovenija odločila za samostojno in neodvisno državo, se častniki tedanje jugoslovanske armade v veliki večini niso odzvali pozivu slovenskega vodstva, naj se pridružijo naši teritorialni obrambi in se s tem izrečejo za skupno življenje s Slovenci. Odšli so z armado, ki je poskušala podjarmiti našo domovino, v Sloveniji pa so v največ primerih pustili svoje družine oziroma prazna stanovanja. Zdaj bi se radi vrnili, ob tem pa se obnašajo tako, kot da se ni nikoli nič zgodilo. Naša država jim zaradi varnosti ni mogla takoj zagotoviti svobodnega prihoda v Slovenijo, zaradi česar so sprožili načrtno in usmerjeno kampanjo, češ da so pri nas ogrožene ali sistematično kršene pravice tujcev (zlasti nekdanjih častnikov) iz razpadle Jugoslavije.

V takšno kampanjo so se vključile tudi nekatere organizacije v Sloveniji, ki se domnevno zavzemajo za zaščito človekovih pravic. Eno izmed njih vodi neka ženska, ki nima slovenskega državljanstva. Osebne in družinske stiske so skupino žena v Brežicah (tam je nekdanja Jugoslovanska armada imela veliko letalsko oporišče) privedle do tega, da so se pritožile organom Organizacije združenih narodov v Ženevi. Slovenija se je morala zaradi tega zagovarjati pred komisijo za človekove pravice. Bila je oproščena tudi zaradi posebnega poročila, ki ga je predložila naša vlada; v njem so bili opisani slovenska zakonodaja in postopki v zvezi s tujci. Hkrati je naša država skrčila seznam tistih bivših častnikov (med njimi je tudi nekaj Slovencev, ki so se pregrešili proti lastnemu narodu), ki jim je bil prepovedan vstop v Slovenijo. Na tem seznamu je bilo 770 tujcev in drugih nezaželjenih oseb, po novem pa ne sme priti v Slovenijo le še 81 posameznikov.

Slovenci imajo nasploh razumevanje za človeške in druge težave tujcev, s katerimi smo živeli v skupni državi. Toda naše misli so ob takih razmišljanjih namenjene tudi Slovencem, ki so zaradi dogodkov med drugo svetovno vojno morali oditi v tujino, zdaj pa imajo težave z državljanstvom. Zanje pa se ne zavzema nobena organizacija za človekove pravice. Poudarjamo, da gre za ljudi, ki so se rodili in tudi živeli v Sloveniji in imajo že po naravnem pravu pravico do njenega državljanstva.

Izkušnje, pridobljene ob kampanji o domnevni kršitvi človekovih pravic v Sloveniji, pa opozarjajo, da bi naša država ne smela takoj obnoviti povezav in stikov npr. s Srbijo in njenim režimom. Preteklost nas mora učiti, saj bi vsako tako dejanje lahko razumeli tudi kot težnjo, da se Slovenija poskuša vključiti v kakršnokoli novo oziroma preurejeno Jugoslavijo. Pri tem pa ne smemo pozabiti, da Beograd skuša doseči, da bi Slovenija vrnila največji del denarnih posojil, ki jih je v tujini najela razpadla Jugoslavija. Sicer pa si Srbija tudi vztrajno prizadeva, da bi predstavnik Organizacije združenih narodov Poljak Tadeusz Mazowiecki Slovenijo vključil v seznam kršiteljev človekovih pravic.

F.Z.

Sodni zapleti in slovenska manjšina

Za prve sodne zaplete z deželnimi prispevki se moramo zahvaliti komunističnim prenoviteljem na eni strani in Borisu Gombaču na drugi. Tem in nobenemu drugemu se bobo morala zahvaliti naša društva za nove zastoje pri izplačevanju odobrenih prispevkov, kakor do zastojev, ki jih je zagrešila že sama deželna uprava, ne bi bilo dovolj in preveč. V tržaški javnosti pa se veliko govori in piše o vsej zadevi, ker je vanjo - preko Saftija - vpleten tudi Primorski dnevnik. S škodoželjnim pisanjem in namigovanjem o bogve kakšnih aferah, ki da se skrivajo za celotno zadevo, prednjači Trieste Oggi, aferaški dnevnik, ki je pripravljen iz muhe narediti slona, da bi si le pridobil nekaj bralcev po barih, saj ga le malokdo kupuje za branje doma. Ta časopis ima jasen namen vplivati na tržaško javno mnenje v smislu desnega zasuka. Zato vedno pretirava in kaže na Slovence ne kot na potencialno, ampak kot na realno nevarnost za Trst in njegovo za vekomaj zapečateno italijanstvo. Tako si je prejšnji teden zaslužil Primorski dnevnik kar prvo in tretjo stran časopisa. Ironija usode pa je v tem, da se dnevnik Trieste Oggi tiska na isti rotativi kot Primorski in Republika. Dve tretjini tiskarskega stroja sta baje v neslovenskih rokah. To se je baje zgodilo, ko so se na Montecchievi cesti znašli v denarnih težavah in so potrebi zadostili kar s prodajo hišnega zaklada. Da si žagajo vejo, na kateri so sedeli, se takrat niso zavedali; kaj pa zdaj? Vsiljuje pa se vprašanje, ali je kdo tiste na ulici Montecchi opozoril, da tisto, s čimer razpolagajo, navsezadnje ni samo njihovo, začenši pri stavbi, ki je bila last Cirilmetodove družbe, a so si jo pred nekaj leti prisvojili na dovolj sumljiv način, da ni nihče o tem poročal.

POLITIČNO DOGAJANJE V ITALIJI

Vlada je močno pospešila priprave varčevalnega načrta, da bi zaustavila katastrofalno padanje vrednosti lire. Prisiljena je bila povečati ceno denarja s povišano diskontno mero, to pa bo brez dvoma še povečalo državne izdatke in sprožilo nov val inflacije. Vladni ukrepi grozijo z novimi davki, tudi na bencin in druga goriva, prizadete pa naj bi bile tudi odpravnine.

Strmoglavo padanje vrednosti lire je prestrašilo vlado, ki je pospešila pripravo dodatnega gospodarskega manevra za 20 tisoč milijard lir. Prizadel bo vse, brez izjeme, kakor je pač bilo pričakovati, saj je v samem pojmu tehnične vlade zapisano, da ji je usojeno sprejemati nepopularne ukrepe, ki bi kakršnokoli koalicijo ali stranko preveč bremenili. Ta ukrep bo povečal davke, tudi na bencin in druga goriva, tudi na IVO. Državna banka je dodala svoje, ko je skušala podpreti liro, da ne bi marka dosegla kvote 1.100, zato je povečala diskontno mero in tako odprla pot stalni inflaciji. To bo zaprt krog, iz katerega se bo država le težko rešila, vsekakor ne brez žrtev in odpovedi.

Vse stranke bi morale podpirati Dinijevo vlado in mu dati vsaj leto dni časa, da bi nase prevzela odgovornosti in očitke za objektivno zmanjšanje življenjske ravni, ki bo nujno sledilo. Toda Berlusconi vztraja z junijskimi volitvami, ker mora očitno z močnega mesta podpreti svoja bogastva, ki potrebujejo velika sredstva za vzdrževanje celotnega sistema. Če ne bi vodil vlade, mu banke ne bodo zaupale in zato vztraja. Napačno računico z njim dela zdaj Buttiglione, ki načrtuje, da bi ločil Berlusconija od Finija. To so pa samo lepe želje ali sanje, kar bo Ljudska stranka plačala verjetno z razpadom oziroma z odhodom levice. Tudi na levem bregu nimajo jasnih pojmov, čeprav upajo, da bodo volilci takoj sprejeli novo, vse manj marksistično in vse bolj socialdemokratsko usmeritev Demokratične stranke levice. Massimo D'Alema pa je tarča strelov z dveh koncev: desnica zahteva od njega nove in nove dokaze o njegovem odpovedovanju levici, komunisti pa mu očitajo radikalen obrat proti centru in vsebinsko izvolitev programa stranke.

- S

Slovenija po zaužitem alkoholu na vrhu lestvice evropskih držav

Slovenci so po nagnjenju k alkoholu med prvimi v Evropi, pri čemer se popivanje pogosto pričenja že med šolsko mladino. V državi naj bi bilo okrog 90 tisoč kroničnih alkoholikov. Mnogi se sicer odločijo za zdravljenje na psihiatričnih oddelkih bolnišnic, vendar pozneje spet začnejo piti. V preteklih dvajsetih letih se je poraba žganih pijač (med slednjimi seveda ni vina) na enega prebivalca Slovenije sicer znižala s 6,8 na 4,9 litra, vendar naša država še zmeraj zaseda prvo mesto v Evropi, povprečje pa Slovenija presega kar za dva in polkrat.

Nasilje in pijančevanje se čedalje bolj razširjata tudi med mladimi, saj prihaja npr. na nekaterih srednjih šolah v Ljubljani celo do primerov, pri katerih mora poseči tudi policija. Spričo razširjenega alkoholizma je Slovenija tudi pri vrhu umrljivosti zaradi kroničnih bolezni jeter, zlasti ciroze.

Zaradi sedanjega stanja uživa znani psihiater dr. Janez Rugelj precejšnjo podporo nekdanjih alkoholikov in njihovih svojcev, ki odobravajo njegovo metodo zdravljenja alkoholizma. Toda omenjeni psihiater zdaj gladovno stavka, ker mu država ne dovoli, da bi nadaljeval s svojo metodo zdravljenja. Stavka že več kot dvajset dni in, izjavlja, da bo vztrajal do konca, če minister za zdravstvo dr. Božidar Voljč ne bo ugodil njegovim zahtevam. V ozadju pa sta najbrž tudi v tem primeru ideologija in politika.

M.

Izjava o popravi krivic in spravi

Državnemu zboru republike Slovenije

Slovenski kateheti in katehistinje, zbrani na 25. katehetskem tednu z naslovom »Mladostnik med družino, Cerkvijo in družbo«, smo kot državljani in člani Cerkve z razočaranjem sprejeli novico, da je bil iz postopka umaknjen predlog zakona o popravi krivic.

Zato izjavljamo naslednje:

1) Pogoj sprave je zakonska poprava medvojnih in povojnih krvic.

2) Sprava je možna, le če je dosežena z dogovorom in soglasjem vseh prizadetih. Sama narava spravnega akta ne daje legitimne pravice parlamentarni večini, da izglasuje svojo interpretacijo krivic in njihovo popravo; prizadeti bi namreč s tem doživeli ponižanje tudi na zakonski ravni.

3) Praznovanje petdesete obletnice konca druge svetovne vojne je smiselno, le če temelji na predhodni zakonski popravi storjenih krivic.

4) Praznovanje brez zakonske poprave krivic bi po našem mnenju razdvojenost v narodu samo še poglobilo in jo preneslo na mlajšo generacijo, jo s tem oviralo pri doseganju večje materialne blaginje ter pri njenem duhovnem in kulturnem razvoju.

5) Glede na potek dogodkov predlagamo, da predstavnik Cerkve v odboru za pripravo praznovanj 50. obletnice konca vojne premisli o smiselnosti svojega nadaljnjega sodelovanja.

6) Želimo si, da slovenski škofje s svojim sodelovanjem na državnih proslavah ne bi še dodatno prizadeli žrtev, ki so jim bile storjene krivice, in s tem povzročili dvoumno razlago svoje navzočnosti.

7)V nastalem položaju se bojimo, da bi papežev obisk ščitil tiste, ki očitno niso pripravljeni na ustrezno zakonsko popravo storjenih krivic.

8) S to izjavo izražamo svojo solidarnost z vsemi žrtvami, ki morajo prenašati zavlačevanje poprave storjenih krivic.

dr. Janez Ambrožič, tajnik Slovenskega katehetskega sveta, udeleženci in 115 podpisov, Mirenski Grad, 16.2.1995

(Objavljeno v dnevniku Slovenec v soboto, 18.2.1995)

Vračanje gozdov Cerkvi

Pravica pravi: »Vsakemu svoje.« To velja tudi za vzete gozdove. Zakaj bi bila Cerkev izjema? Vsaka ustanova, muzej, šola ima svoj proračun, Cerkev pa je odvisna od milodarov. Na RTV smo videli starejšo gospo iz Tržiča, ki ima gotovo urejeno svojo osebno eksistenco, pa so ji vrnili tisoč hektarjev gozda. Nihče se ni spotikal ob to, nihče spraševal in zasliševal, kam bo to dala; za Cerkev pa tako zgražanje.

Cerkev dobiva nazaj napol podrte stavbe. Ena takih je Škofijska gimnazija. Pravično je, da vsak predmet vrneš v enakem stanju, kakor ga dobiš, ne pa, da moraš za adaptacijo sam iskati in prositi sredstva.

Žužemberška cerkev je vsa lepa in nova vstala iz 45-letnih ruševin, a kaj, ko jo teži še 53 milijonov dolgov. Tisti, ki so ji zadali največje rane, ji gotovo niso dali niti tolarja.

G. Jelinčič pravi, da bi rad dal te gozdove Sloveniji. Slovenija je tudi 72 odstotkov vernih državljanov. Vsi rabimo zakurjene cerkve, otroci, pevci in razne skupine tudi tople učilnice in še vzdrževane stavbe. Cerkev je res duhovna ustanova, pa vendar ima tudi materialne izdatke, ne dosti manjših od šole. Zadnje čase so pogosti vlomi in kraje umetnin, zato se mora zavarovati še z alarmnimi napravami ali z osvetlitvijo, kar vse precej stane. Osebni dohodki duhovnikov - to so darovi za maše - tudi niso zavidanja vredni in so podobni plačam nekvalificiranega delavca. V nekaterih krajih ni tega in se preživljajo z rokodelstvom. Prav v tem časopisu je bil objavljen znesek pokojnine pokojnega koprskega škofa msgr. Jenka, ki je znašala 15.000 tolarjev, kot najnižja kmečka pokojnina. Res odveč je vsaka skrb in zavist glede bogastva duhovnikov.

Cerkev nikogar ne obremenjuje z davki, edino ona ne ustvarja inflacije, ker pobira samo gotovino. Vsi naberki so prostovoljni in to je najbolj pošteno.

Frančiškanska cerkev v Ljubljani je dobila pred kratkim novo pročelje, a kaj, ko je že počečkano. Med drugim beremo napis: *Kler krade gozdove.*

Ubogi papež, kaj vse bo moral gledati in brati, kadar obišče našo domovino.

Tončka Grm, Dobrepolje

(Objavljeno v Slovencu 18.2.1995)

Kristjani nujno na desno?

Zdi se, da ločitev na politično desnico in levico danes ne velja več. V resnici pa jo še vedno lahko prepoznamo v političnih programih kot filozofsko osnovo političnih gibanj. Desnica poudarja posameznika, njegovo osebno etiko, osebni uspeh in srečo. Vse se dogaja na ravni posameznika. Prav tako se tudi desničarska državna politika usmerja v poudarjanje ene same države ali naroda, v samozagovarjanje, ki pa vodi nujno v samoizključevanje in izoliranje. Jasen primer so Srbi, ki jih je desničarska politika privedla v popolno izolacijo od vsega sveta.

Levičarska politika je predvsem socialna. V središču ni posameznik, ampak družba. Skrajna levica je govorila o razredu in razrednem boju; danes se raje govori o družbi in o družbenem sloju. Levica je vedno bila internacionalistična politična smer, ki je iskala brate po vsem svetu. Marx je nedvomno mnogo tega »ukradel« krščanstvu in judovstvu, toda ni delovalo, ker je izključil Boga.

Dejstvo pa je, da je danes edini pravi dedič socializma in njegovih nazorov prav Cerkev sama. Če preučimo socialni nauk raznih strank in ga primerjamo s krščanskim socialnim naukom, bomo ugotovili, da je slednji najbližji temu, ki ga je socializem le prerokoval. V liberalistični ekonomiji, ki ne pozna socialne skrbi, prevzemajo to nujno nalogo Cerkev in morda ostale laične, nevladne, neprofitne organizacije.

Zaradi tega me preseneča dejstvo, da se kristjani lahko postavljajo na desničarske politične pozicije. Kaj imajo individualizem, samozagovarjanje, nacionalna ošabnost (»mi smo več kot drugi narodi«) in državni egoizem (»naša država in spet samo naša država«) opraviti s krščanstvom in krščanskim naukom? Prav tako se mi zdi, da se krščanstvo ne more strinjati s skrajno ekonomiziranim pogledom na družbo, v kateri se vse računa v terminih vrednosti valute, trimesečnih prodajnih sestankov, dividendov in telematskega indeksa milanske borze, vse skupaj pa je začinjeno s prekrasnim televizijskim fiktivnim svetom. Mislim na Berlusconija in ostale sredinske neodločne ter nejasne oportuniste. Ne vidim odgovarjajoče stranke. Buttiglione se prav tako spušča v pogovor z vsemi. Morda je politična smer, ki je jasno socialno usmerjena, najbližja krščanstvu; toda sprašujem se, ali je to nujno D'Alema in njegova stranka. Najbrž gre le za koalicijo, ki teži k zbiranju glasov in ne toliko k oblikovanju resno premišljenega programa.

Ostaja le še upanje, da se nekdo nekega dne prebudi z idejo v glavi in ustanovi, politično oblikuje krščansko politično gibanje, ki se zaveda svojega socialnega in mednarodnega poslanstva ter dopolni napake delnih misli in političnih programov preteklosti. Spomnimo se Kreka, pa nam bo malo bolj jasno.

Peter Stefanović

IZ BENEŠKE SLOVENIJE

Navezanost na lastno kulturo, angažiranost mladih generacij, domači jezik ter vsakodnevni pritiski, ki jih doživlja slovenska skupnost v Italiji, predstavljajo rdečo nit, ki povezuje že dalj časa skoraj vse komponente naše manjšine. **Dan kulture** je že tradicionalna priložnost, ko se posvetimo analizi, obračunu ter iskanju odgovorov na razna vprašanja, ki tarejo našo realnost; Dan mladih v Gorici, Dan za pravice slovenske kulture v Trstu, Dan sodelovanja med tržaško in beneško stvarnostjo v Špetru so z različnimi poudarki postavili v ospredje enaka prizadevanja in skrbi. Njihov uspeh oz. veliko število ljudi, ki se jih je udeležilo, dokazujeta, da nočemo biti potisnjeni v ozadje. Ob pozivu špetrske odbornice za kulturo Brune Dorbolò ter pozdravih Miloša Budina moramo v Špetru omeniti tudi prisotnost generalnega konzula v Trstu Šušmelja, predvsem pa snidenje upraviteljev z obmejnega območja v duhu kobariškega srečanja. V nekoliko različnem duhu pa je potekala v Čedadu predstavitev zakonskega osnutka za našo manjšino, ki ga je pripravil (oz. predelal po Maccanicovem) senator Romoli; v analizo tega se res ni treba spuščati.

Sad enakih prizadevanj so tudi **»popravki« na dvojezičnih tablah** v Špetru in Grmeku; v Špetru so nekateri občani odpravili sramotne napise neznancev, medtem ko je v Grmeku župan Elio Chiabai to prepovedal, češ da društvo Rečan, ki se je ponudilo, da bi brezplačno očistilo črne madeže, ni pooblaščeno za take posege na tablah, ki so občinska last. Zabeležiti moramo, da je tabla v Brnasu, ki nosi samo italijansko ime vasi, doživela podobne popravke, vendar je bilo v tem primeru zbrisano italijansko in dodano slovensko ime. Škoda, da je neznanec zgrešil pri imenu vasi in popravil Vernasso v Barnaš. Čuden spodrsljaj za »slovenskega nacionalista«... Sicer pa je razdalja med Špetrom in Brnasom res majhna.

Madež na dvojezični tabli v Špetru

Nazadnje še novica **s številnih beneških pustovanj:** predvsem zanimiva je manifestacija »Scarmatte« (po imenu maske iz 15. stoletja), ki jo organizira čedajska Pro-loco. Povezuje se namreč z Mittelfestom in poudarja ljudski značaj te srednjeevropske realnosti. Pobuda, ki se je začela v nedeljo 20. in se bo končala v torek, 28. februarja, zajema okrogle mize, video-konference, razstave ter gledališke predstave za spoznanje, oživitev ter ohranitev bogate pustne tradicije. Na njej so v nedeljo sodelovali tudi beneški pustje iz Nadiških dolin s svojo bogato in posebno tradicijo.

Erika Jazbar

Prešernova proslava v Naborjetu

V soboto, 18. februarja, je bila v Beneški palači v Naborjetu v Kanalski dolini Prešernova proslava, ki jo je pripravilo domače društvu Planika. Uvodni pozdrav je imel predsednik Ivan Sivec, glasbeni spored orkester Slovenskega centra za glasbeno vzgojo E. Komel iz Gorice, recitacije Prešernovih poezij pa otroci, ki obiskujejo tečaj slovenskega jezika v Ukvah. Ta večer so tudi predstavili Dolharjevo knjigo Od Trente do Zajzere. Prisotni so bili številni gostje iz Slovenije, Koroške, Goriške in Tržaške. Večer je bil lep in občuten doprinos k dnevu slovenske kulture.

Radio Trst A in slovenska televizija

Upamo, da so na vodstvu RAI-a tudi pametni ljudje, ki jih politične napetosti zlahka ne preslepijo. Te bi radi opozorili na nekatere resne faktorje, ki govorijo v prid slovenskih televiziji.

Naša dežela ima poseben statut, ker živi v njej tudi slovenska komponenta; prav zato je tudi krajevna radijska postaja. Če gledamo samo na italijanske sporede, se lahko zdi tržaška postaja podobna malim postajam kake zakotne italijanske pokrajine. Pomembnost RAI-a v Trstu pa je še posebno jasna, če pomislimo na trajanje slovenskih sporedov: vsak dan več kot 12 ur. In to cele tedne, mesece, leta...

Toda kaj se dogaja? Komaj zakriči krajevni neuravnovešeni desničarski politik, se celotna zadeva ustavi. To dokazuje, da nekaj ni v redu, da še vedno prevladuje poanta nesmiselne politike, ki zastruplja naš zrak. Čas je, da vodstvo Radia prevzame v roke zadevo z večjo resnostjo in poskrbi, da dosežejo Slovenci v deželi to, kar je bilo podpisano pred dvajsetimi leti.

Sestal se je deželni odbor Svetovnega slovenskega kongresa

Prejeli smo s prošnjo za objavo

Prejšnji teden se je v obnovljenih prostorih Finžgarjevega doma na Občinah sestal deželni odbor Svetovnega slovenskega kongresa za Furlanijo - Julijsko krajino. Osrednja točka obravnave je bila vprašanje sodelovanja SSK pri spominskih obeležitvah ob 50-letnici konca vojne v Sloveniji, saj je bil ob ostalih organizacijah k tem povabljen tudi SSK v vlogi povezovalca Slovencev v matici in po svetu.

V razpravi (prisotna sta bila predsednik in podpredsednica Konference SSK za FJK Ravel Kodrič in Mirka Braini) je prišla do izraza soglasna želja, da se pri državnem obeležju ne pozabi omeniti deleža Primorske k zmagi, ki sega ne le v vojna leta, ampak mnogo prej v dobo fašističnega nasilja; da se pri spominskih obeležitvah 50-letnice konca vojne predpostavi pozitivno perspektiva in nuja po povezavi in sodolovanju vseh Slovencev v domovini, zamejstvu in svetu.

Po junijskem zasedanju osrednjega Svetovnega slovenskega kongresa na Dunaju naj bi Konferenca SSK za Furlanijo - Julijsko krajino še naprej delovala za vzpostavitev čim bolj tvornih odnosov med Italijo in novo slovensko državo v sodelovanju s Konferenco SSK za Slovenijo. Do poletja naj bi priredila študijski posvet na to temo, v krajšem razdobju pa srečanje o perečem vprašanju (začasne?) prekinitve priznanja slovenskih študijskih diplom v Italiji, ki je zlasti prizadela mlade zamejce, ki študirajo na slovenskih vseučiliščih.

Na srečanju na Občinah so tudi predstavili Gradivo otvoritvenega zasedanja Svetovnega slovenskega kongresa (Ljubljana, 27.-28. junija 1991), ki je na voljo vsem članom Kongresa in drugim zainteresiranim.

V Mariboru bodo zgradili novo poslopje teološke fakultete

Dekani mariborske škofije so nedavno sprejeli sklep o gradnji novih prostorov, namenjenih teološki fakulteti in knjižnici (dosedanja, zgrajena leta 1985, je že premajhna), Domu duhovnikov (tudi tu je veliko pomanjkanje prostorov; duhovnikov, ki bi radi oskrbo v Domu, pa zmeraj več) in drugih škofijskih ustanov, ki so zdaj po različnih stavbah in pisarnah. Nova zgradba bo imela okrog 6 tisoč kvadratnih metrov površine, z deli pa bodo pričeli letos spomladi. Objekt bo zgrajen v enem letu, stal po bo na dvorišču škofije in stolnega župnišča ob Slovenski ulici. Mariborski škof dr. Franc Kramberger se je pred pričetkom gradnje s posebnim pismom obrnil na javnost, ki jo vabi, da denarno, z molitvijo in na druge načine podpre načrt.

Nova zgradba, v kateri bodo teološka fakulteta in druge dejavnosti, bo imela naslov Andreana. Sv. apostol Andrej je namreč glavni zavetnik lavantinsko mariborske škofije.

M.

ISKRICE

Joj, ta politična sredina - kakšna gneča! Buttiglione: »Jaz sem sredina!« Fini: »Jaz sam sredina!« Berlusconi: »Jaz sem sredina!« pa še drugi mali. Bog nas reši take sredine! A je spoh kdo na levi in na desni?

Vse pripomore k temu, da volilci izgubljamo orientacijo. Pa pravijo, da so v državi stranke potrebne. Hvala lepa!

***

Marco, po priimku Pannella, pripravlja sedaj 15 novih referendumov. Fantje, bežimo pred takimi, ki tako rešujejo državo. Rešimo se jih!

Lani junija je tedanji zunanji minister slovenske države potoval po Kitajskem. Drnovšek ga je ošvrknil, češ da obiskuje »eksotične države, od katerih naj bi ne bilo pravih koristi.« Pred kratkim je bil isti Drnovšek v isti Kitajski in govoril o »perspektivah in obetavnih poslih«. In s seboj je imel okrog 50 izvedencev in direktorjev. Kako majhni so nekateri naši politiki...

* * *

Dr. D. Rupel, sedanji ljubljanski župan, v predvolilni obljubi: »Upokojenci se bodo vozili po Ljubljani z mestnimi avtobusi zastonj.«

Do sedaj smo ostali pri obljubah. To naj bi bili resni ljudje, ki naj bi zastopali take ustanove?

Leto 1920: Fasci di combattimento; 1922 Partito nazionale fascista; 1942 Partito fascista repubblicano; 1948 Movimento sociale italiano; 1972 MSI - Destra nazionale; 1994 Alleanza nazionale.

»Nacionalno zavezništvo je stranka 21. stoletja...«; tako je na kongresu v Fiuggiju izjavil Fini 25. januarja. Ali mu lahko verjamemo?

* * *

Dobrosrčne evropske države kažejo svoj interes do Bosne s tem, da pošiljajo njenim bolnišnicam zdravila, katerih rok uporabe je zapadel leta 1982, 1983, 1985...

* * *

Pred časom je Pierre Mauroz, bivši predsednik francoske vlade, dal v Bologni sledečo izjavo: »Zdelo se je, da je fašizem izginil, toda v Italiji - kot v preveč evropskih državah - se poraja v drugačni obliki. Brez dvoma ne gre za isto vrsto nasilja, toda ostaja vedno nasilje, ki zna z mediji vplivati na mase.«

* * *

Politika današnjih strank je vedno bolj podobna cirkusu: dirkališče je okroglo in tako ne veš, kje je desnica, kje levica.

* * *

Ne potrebujem več kriminalk, zadostujejo dnevniki. Kreganja, napetosti, medsebojne žalitve, parlamentarni pretepi, umori, seks, natolčevanje itd. itd. Še več kot pri kriminalkah. Žalostno, a resnično.

NAŠA GOVORICA

Nada Pertot

Slovenščina nima uzakonjenih pravil glede naglaševanja posameznih besed. K zbornemu jeziku nekako spadajo naglasi, ki so v rabi v osrednji Sloveniji, na televiziji pa posebno pri zabavnih oddajah prevladuje ljubljanščina. Zadnje čase prodira ljubljanščina celo v naše gledališče kot pogovorni jezik. Ta svoboda, ki lahko daje slovenščini poseben čar in predstavlja še dodatno značilnost, pa lahko povzroča tudi zmedo. To pa ne bi bilo nevarno, če bi se ravnali po zdravi pameti in bi naglaševali besede tako, kot nam je glede na domačo govorico najbliže. Ta raznolikost je veliko bogastvo, ki ga drugi narodi in jeziki nimajo.

Nam se gotovo malo čudno sliši, ko nam po televiziji povedo, da bo v dolinah **meglà**, ko pa smo mi navajeni na **méglo**. Vendar velja prvi način naglaševanja za odrskega oz. zbornega. Prav tako tuje je za naša ušesa naglaševanje sem **napisála**, je **pihála**. Mi pač raje povemo, da je pri nas burja **píhala** in da sem pismo **napísala.**

Po zgledu tega naglaševanja, ki je za odrski jezik gotovo pravilno, pa gredo nekateri, ki mislijo, da je vsako naglaševanje, ki zveni tuje, pravilno. Tako moramo še vedno slišati **učiteljíca** namesto **učíteljica**, **ravnateljíca** namesto **ravnáteljica**, **polnočníca** namesto **polnóčnica**.

Tudi nesrečni **tegà** se zelo čudno sliši v stavku, ki je glede na melodijo jezika ves primorski.

Kdaj pa se dogaja, posebno pri tujkah, da spremeni naglas smisel stavka. **Servís** je lahko sestavljen iz skodelic ali kozarcev, **sérvis** pa je začetno podajanje žogice pri tenisu in še kje. Rečemo tudi, da smo peljali avto **na sérvis**, ker smo prevozili 20.000 km. Pri izbiri besed in tudi pri naglaševanju moramo biti kar se da natančni.

Kópati je nekaj drugega kot **kopáti**. Mama mora **kópati** dojenčka, na vrtu pa mora **kopáti**.

Za **pokrájino** imamo kratko obliko **krájina**, če pa govorimo o sliki, na kateri je upodobljen kak kraj, pa bomo rekli **krajína**. Slikar, ki riše **krajíne**, je **krajínar**. **Na razstavi je kupil lepo krajíno, mi pa živimo v Julijski krájini.**

Kaj sem želela poudariti s tem svojim pisanjem? Govoriti moramo čim bolj sproščeno. Če se v naglaševanju in izbiri besed približamo domačemu narečju, najbrž ne bomo nikoli zgrešili.

»Izročite nam škofa hudiča«

(nadaljevanje s 1. strani)

ga tega... Iz prestolnice prihajajo obljube, televizija prikazuje ljudi, ki kupujejo po tržnicah, kot da bi se nič ne zgodilo, vojaki nosijo v naročju otroke, dekleta se smejejo. Kaj pa lahko počnejo drugega pred vojaki, ki se jih bojijo? Tukaj so latifundisti, ki jih vojaki branijo...«

Američani imajo v Mehiki svoje tovarne in delavci s sombrerosom stanejo desetkrat manj kot ostali ameriški delavci. Močno se je razpaslo podkupovanje med državniki in policijo, da o prodaji mamil »pod visokim varstvom« niti ne govorimo. Škofa Ruiza prikazujejo kot marksista, še več, kot hudiča, ki neti razdor med ljudstvom in kali medsebojne odnose. Kalvarija Latinske Amerike, kjer se Cerkev v prvi vrsti bori za izkoriščano ljudstvo, se nadaljuje, ponekod celo stopnjuje. Ni še ugasnil spomin na ubitega škofa Romera in usmrčene jezuite v Salvadorju; v Braziliji je bil škof Helder Camara »rdeč« že pred tridesetimi leti, enako se je dogajalo s škofom Casaldalidom.

Novi in stari gverilci se rojevajo iz obupa. Duhovniki in škofje so tam, kjer morajo biti; zaslužili pa bi več razumevanja in podpore s strani vatikanskih monsinjorjev.

d.j.

BRALCI PIŠEJO

Slovenski izobraženci in Prešeren

Kako bi se počutil naš največji pesnik, ko bi mogel neviden poslušati nekatere govornike na proslavah, namenjenih njegovemu spominu? Najbrž bi ga streslo pri vsaki neslovenski besedi.

Že v odlomkih govorov, objavljenih v KG z dne 16. februarja, jih ni malo, čeprav imamo za vsako izmed njih pristno slovensko besedo. Mar je treba izobražencu segati po tujkah za dokaz lastne izobraženosti?

Iz KG z istim datumom navajam: »...slovenski pisec ni nič manj slovenski, tudi če piše v drugem jeziku.«

Res ne, kajti narodnosti nam živ krst ne izbriše, četudi bi jo zatajili. To potrjuje že primer, če bi se hoteli izdajati za Kitajca. Kar smo se rodili, ostanemo, naj bo vidno ali ne.

In Slovenci radi prebiramo stvaritve naših pesnikov in pisateljev v materinščini, zakaj nam bi vsiljevali svoja dela v tujem jeziku?

Da je Prešeren na neki način zamejski ustvarjalec, ker je pisal pesmi tudi v svojem drugem jeziku, v nemščini? Prešeren ni nikakršen zamejski pesnik, ker ni živel »za mejo«. V njegovi dobi je bila Slovenija strnjena in ne razkosana kot po prvi in drugi svetovni vojni.

Govori niso bili pisani zadnji trenutek, zato bi govorniki utegnili pretehtati vsako misel in besedo.

Bralka

LITERARNE POTI

Stroj za prašiče

Na pustni četrtek proti večeru je burja z nenavadno silo stresala svojo jezo. Šlo ji je za nohte, ker so bili zimi dnevi šteti. Praznila je ceste, polnila gostišča. Obiskovalci so že pred vrati otresli s sebe skrbi, naj se ona gnjavi z njimi, sami pa prestopili prag z otroško vedrim obrazom in se brž predali prijetni toplini in še prijetnejšemu vonju kave.

Pri Slavcu, baru in krčmi hkrati, so blizu zakurjenega gašperčka sedeli pri mizi mladi mizar Just, nekoliko starejši mehanik Drejc in Peput, ki si je že krepko zadel na rame šesti križ.

Cvetličarju na Travniku je pomagal pripravljati cvetje in zelenje za vence, čistil posode za rezano cvetje, skrbel za snago v delavnem prostoru.

Ker je celo šale jemal resno, so si ga gostje večkrat privoščili.

Tokrat si ga je posredno izbral za

tarčo mladi mizar.

»Drejc, si bral, da so v Parizu izumili stroj za prašiče?« je vprašal soseda.

»Stroj za prašiče?« se je pretirano začudil mehanik, ker je slutil, da ima Just nekaj za bregom. »Čemu neki jim bo?«

»Njim nič, ampak tistim, ki pujse spreminjajo v mesne dobrote. V stroj potisneš živega, pomisli, živega prašiča! Vključiš električni tok in ko stroj tiho zabrni, jo mahneš na kavo, spiješ kozarček, pokadiš cigareto, dve. Ko se vrneš, začno iz stroja leteti krvavice, pečenice, kranjske klobase, gnjati, krače, rebrca, slanina, ocvirki.«

»Nemogoče!« na široko odpira mehanik oči.

Peput ne črhne, gleda resno predse, napeto posluša kot ostali gostje.

»In to še ni vse!« nadaljuje šaljivec. Če nisi zadovoljen z izdelki, jih zmečeš v stroj, greš v bar, popiješ in pokadiš malo več kot prej, ker gre postopek v obratno smer malo počasneje. Ko se vrneš, prikruli iz stroja živ...«

Kameleon ne sproži tako hitro jezika na plen, kot je sprožil Peput desnico in primazal lažnivemu kljukcu krepko zaušnico.

»Meni ne boš trobil neumnosti!« je bruhnil iz sebe, sunkovito vstal, odmaknil stol in med smehom gostov zapustil lokal.

Zgodba ni izmišljena.

Zora Saksida

Kulturni utrinki iz Pariza

Praznik slovenske kulture v Parizu

Pred letom dni so se pariški Slovenci prvič zbrali na slavnostni akademiji ob Prešernovem dnevu pod pokroviteljstvom veleposlaništva republike Slovenije v Franciji. Vsa leta pred samostojnostjo naše domovine pa se je na Prešerna in njegovo sporočilnost spominjalo Društvo Slovencev v Parizu, v zadnjem času predvsem v dvorani Slovenskega doma, na sedežu Slovenske katoliške misije.

Lansko leto je bila akademija v prostorih Evropske hiše, v stari, slikoviti pariški četrti Marais; letos pa se je slavnost odvijala v dvorani centra Espace Moncassin. Velika dvorana se je docela napolnila z rojaki iz Pariza in okolice, veliko pa je bilo tudi francoskih prijateljev. Med vidnimi gosti moramo omeniti ustanovitelja in predsednika društva Horizon 2000 barona Jeana de Micelija. Spored je bil pisan in zanimivo sestavljen, prepletali so se glasbeni vložki, Prešernove pesmi in pevski nastop. Slavnostni večer se je pričel s Prešernovo Zdravljico. Po nagovoru veleposlanika dr. Andreja Capudra so si izmenično sledile recitacije (podali so jih Maja Štromar, študentka slavne mednarodne igralske šole Jacques Lecocq v Parizu, ter Barbara in Klemen Ložar, mlada pariška Slovenca), slavnostni govor p. dr. Edvarda Kovača Genij Franceta Prešerna, slovenske narodne pesmi v izvedbi Celjskega okteta in solistke Andreje Zakonjšek (pod umetniškim vodstvom Alenke Firšt), Župančičev govor o Prešernu mariborskim študentom (podal ga je g. Ciril Guštin, neutrudni član Društva Slovencev v Parizu) in odlomki iz svetovne in slovenske glasbene zakladnice, ki nam jih je mojstrsko zaigral znani Trio Lorenz iz Ljubljane.

Spored sta povezovala člana Društva Slovencev v Parizu Janez Zorec in Verena Koršič.

Številna udeležba na slavnostni akademiji je dokaz, da nas kljub različnim svetovnim nazorom le vežejo skupno kulturno izročilo in vrednote, ki bi morale biti svete vsem Slovencem ne glede na kraj njihovega bivanja.

O slovensko - italijanskih odnosih v pariškem La croix

V petek, 27. januarja, je pod naslovom *Le contentieux entre l'Italie et la Slovénie* izšel v pariškem dnevniku *La croix* članek izpod peresa filozofa in publicista dr. Evgena Bavčarja. Avtor zapisa izredno nazorno razčleni odnos Italije do Slovenije, za kar uporabi znano prispodobo igre mačke z mišjo. Ustavi se pred nedavnim vetom Italije, ki je preprečila Sloveniji vstop k pridruženemu članstvu Evropske zveze (kar sta Francija in Velika Britanija obžalovali, saj se to ni zgodilo nobeni vzhodnoevropski državi).

Bavčar razmišlja, da konflikt med Italijo in Slovenijo sloni na razlagi preteklih dogodkov, predvsem istrskega eksodusa in komunističnih pobojev l. 1945, kar predstavlja trojanskega konja za italijansko diplomacijo pred drugimi evropskimi državami.

Italija pa obenem pozablja na pravo etnično čiščenje, ki ga je izvajala nad Slovenci v času fašizma z nasilnimi spremembami priimkov, konfinacijami in internacijami, mučenji in smrtnimi obsodbami, na nasilje nad slovenskimi kulturnimi dobrinami. Avtor ugotavlja, da italijanski fašizem ni doživel nürnberških procesov, nihče od fašističnih veljakov ni bil kaznovan. Dalje razmišlja, da bi morala Italija popolnoma drugače prevzeti svojo vlogo dolžnice, ki jo hoče pred evropsko javnostjo krivično naprtiti Sloveniji. Bavčar se tudi vprašuje, kdo je Italiji dovolil veto: evropska javnost je obsodila nemška grozodejstva, italijanskih pa ne. Zakaj?

Boris Pahor na France-Culture

V sredo, 1. februarja, je na francoski radijski postaji France-Culture v okviru jutranjega kulturnega sporeda govoril med drugimi gosti tudi Boris Pahor. Oddaja je bila posvečena nacističnemu taborišču Struthof, v katerem je več časa trpel tudi tržaški pisatelj. Avtor oddaje je nato lepo predstavil Pahorjevo knjigo, ki je pred nekaj leti doživela prevod v francoščino pod naslovom »Pèlerin parmi les ombres« in opisuje prav to alzaško taborišče.

V kratkem velika Mušičeva razstava v Parizu

Od 18. aprila do 17. julija 1995 bo v Grand Palaisu v Parizu velika razstava slikarja Zorana Mušiča. Na reklamnih prospektih je umetnik predstavljen »de double nationalité austro-hongroise,« kar se nadvse čudno sliši in v bistvu nič ne pomeni.

v.č.

Po več kot petdesetih letih spet sinoda v goriški škofiji

Cerkveni zakonik pravi: »Škofijska sinoda je zbor duhovnikov in drugih vernikov določene krajevne Cerkve, zbranih v pomoč krajevnemu škofu za skupen blagor vse škofijske skupnosti« (460). Sinodo skliče krajevni škof. Tako določa cerkveni zakonik.

Goriški nadškof msgr. A.V. Bommarco je že pred letom dni predlagal sinodo za goriško škofijo. V ta namen je sklical na skupno zasedanje oba pastoralna sveta, duhovniškega in laičnega. Na seji so glasovali o nadškofovem predlogu; večina je bila za sklicanje (49), 9 proti, 1 se je vzdržal.

Na posebnih sejah svetov so pa različno glasovali. Na duhovniškem pastoralnem svetu je 51% za, 41% proti. Na župnijskih in dekanijskih pastoralnih svetih pa je bila velika večina za. Težava v duhovniškem pastoralnem svetu je izhajala iz strahu, da bo sinoda zahtevala veliko dela in truda in da ne bo prinesla kaj posebno otipljivega za duhovno rast vernikov v škofiji. Laiki pa so bili nasprotnega mnenja in so za sinodo glasovali skoraj enodušno.

Sinoda naj bi bila prihodnje leto za binkošti; v ta namen je škof imenoval poseben osrednji odbor, ta pa bo imenoval posebno pododbore.

V goriški nadškofiji smo že imeli tako sinodo; sklical jo je nadškof Karel Margotti in se je končala leta 1942. Izpeljali so jo v duhu tedanjih politično-cerkvenih razmer. Vojna je kmalu zajela tudi naše kraje in sklepi sinode so ostali mrtva črka.

K. H.

Kulturni praznik na OŠ v Sovodnjah

Da bi malo drugače počastili 8. februar, so učenci in učitelji iz Sovodenj in z Vrha povabili krvodajalce. Ti so se z veseljem odzvali povabilu in jim pripravili res zanimivo srečanje.

Najprej so učenci občuteno zapeli Prešernovo Zdravljico, nato so gostje pritegnili njihovo pozornost in jih popeljali v svet krvodajalstva. Predsednik in tajnica sovodenjskega Društva prostovoljnih krvodajalcev sta predstavila namen in delovanje tega slovenskega društva, ki deluje v vasi že skoraj 18 let.

Gost iz Slovenije je z besedo, slikami in videoposnetkom obrazložil, kako je kri sestavljena, katere pomembne naloge opravlja, kako jo darujemo in hranimo.

Da si bodo otroci bolje zapomnili, zakaj je tako pomembno darovati kri, je odbornica sovodenjskega društva povabila vse, naj z likovnim ali pisnim izdelkom sodelujejo na tekmovanju Daruj kri - reši življenje.

Krvodajalci so učence in učitelje obdarili z značkami, nalepkami in zanimivim informativnim materialom.

Otroci so s svojim navdušenjem pokazali, da je dan kulture lepa priložnost tudi za razmišljanje o srčni kulturi.

E.F.

Novo poglavje na področju klavirske igre?

Ruski pianist prof. Sijavuš Gadžijev je v petek, 17. t.m., predstavil v komorni dvorani glasbenega centra Emil Komel v Gorici svoje učence. Na odru se je zvrstilo devet pianistov - od najmlajših, ki začenjanjo šele svoje prve korake, do tistih, ki opravljajo že podiplomski študij. Suveren nastop in dovršena igra sta prevzela vse poslušalce. Strokovnost prof. Gadžijeva in njegova predanost pedagoškemu delu sta gotovo garancija, da se lahko v našem prostoru začne in piše novo poglavje na področju klavirske igre. Ko govorimo o našem prostoru, mislimo predvsem na Primorsko: njegovi sedanji učenci so namreč na petkovem koncertu predstavljali Center za glasbeno vzgojo iz Kopra (Urška Babič, Simona Solce, Irena Koblar), Glasbeno šolo iz Nove Gorice (Miha Štokelj, Ivan Skrt, Mateja Gruntar) in Slovenski center za glasbeno vzgojo Emil Komel iz Gorice (Nina Kruh, Maja Fürst, Aleksandra Pavlovič).

Profesor Gadžijev s svojimi učenci

n-n

Prešernova proslava v Štandrežu

Obe štandreški kulturni društvi sta predvsem za domačo publiko, ki se je odzvala v lepem številu, priredili proslavo ob dnevu slovenske kulture v soboto, 18. februarja, v domu Andreja Budala.

Prireditev so začeli najmlajši člani združenih zborov pod vodstvom Elde Nanut in Kristine Marušič ter osnovnošolski recitatorji Eva Del Fabbro, Jana Plesničar in Peter Pavšič. Prešernove poezije so podali še Lara Paulin, Ivan Golob in sestri Gaeta. O pomenu Prešernovega sporočila sta spregovorili Sara Hoban in Majda Paulin.

Štandreška mešana zbora sta pod vodstvom Mirana Rustje in Silvana Zavadlava najprej ločeno in nato s skupno izvedbo Zdravljice sklenila prireditev, ki je bila sicer tradicionalna, a doživeta in spodbudna.

Alojz Gradnik v samospevih Štefana Mavrija

Tenor Jože Kores ob klavirski spremljavi Huberta Berganta

S koncertom v dvorani SCGV Emil Komel se je začela letošnja koncertna sezona v priredbi te šole. V naslednjih treh mesecih bo na Goriškem v sklopu sezone še pet kakovostnih koncertov, vrednih pozornosti.

Pred občinstvom so se v ponedeljek, 20. februarja, s samospevi Štefana Mavrija na besedilo štirinajstih (žal malo potvorjenih) Gradnikovih lirik zvrstili nekateri slovenski solo-pevci. To so bili sopranistka Tanja Kuštrin, tenor Jože Kores, bas Juan Vasle in baritona Marko Kobal ter Zdravko Perger. Na klavir jih je spremljal Hubert Bergant, kontrabas pa je v nekaterih samospevih igral David Šuligoj.

Štefan Mavri - skladatelj in zborovodja iz Avč - nas v zadnjem desetletju bogati tudi s svojo skladateljsko dejavnostjo. V (nekam težki) klavirski spremljavi samospevov je prihajal do izraza sodoben kompozicijski glasbeni izraz, ki ima svoj izvor v melosu Mavrijevega profesorja Lucijana Marije Škerjanca, a se znatno že oddaljuje od njegove romantično-ekspresionistične tonalnosti. Mavri se rad prepoznava v Kosovelovi in Gradnikovi duši. Čustva, ki se v njem porajajo ob poeziji, preliva v samospeve, ki pogosto igrajo na melanholične strune. Nekateri izmed teh znajo učinkovito in nazorno (verjetno še bolj v vokalni kot v klavirski obliki) podati misel pesmi. To je bilo opaziti predvsem v samospevih Žariš in žgeš, Črv, Trudna pot; malo manj v Eros-Tanatos.

Poslušalci so zelo cenili dejstvo, da se je koncertna sezona začela prav z dvema umetnikoma - sinovoma primorske zemlje. Občinstvo je pritegnila posrečena povezava med poezijo in glasbo; še toliko bolj, ker je Gradnik v svojih izpovednih pesmih še posebno tenkočuten in po svoje muzikalen. Medanski pesnik je sicer v številnih prevodih prodrl v evropski prostor, vendar je on, ki mu je nebeški Oče vlil v žile obenem »italsko sonce« in »mračni srd Peruna«, prav na meji med slovenskim in romanskim svetom res premalo prisoten.

DD

ŠPORT

Odbojka - moška 1. divizija

Igralci Olympie na zadnji tekmi v Turriacu

Letošnjo ekipo sestavljajo: Rinaldo Dorni, Edi in Marko Lutman, Pavel Spazzapan, Marjan Vogrič, Martin Komjanc, Jurij Hlede, Marko Čaudek, Patrick Seni, Štefan Bensa, Mihael Corsi, Manuel Frandoli, Beni Kosič, Matej Pintar, Emil Jarc.

Cred. Turriaco - Pol. Olympia 2:3
(17:15, 15:4, 10:15, 13:15, 22:24)

Olympia je osvojila tudi zadnjo tekmo prve polovice sezone. Igra se je začela še kar bojevito, saj je moral sodnik večkrat umiriti nestrpne igralce z rumenim in tudi rdečim kartončkom. Prav ta nestrpnost se je v tretjem setu razvila v pravi agonizem in privedla do prav lepe tekme, kakor dokazuje sam končni rezultat zadnjega seta: 24 - 22 za Olympio. Z naslednjim mesecem se začnejo povratne tekme.

Trenutna lestvica 1. divizije v tej sezoni je sledeča: Mossa Candolini 18, Cred. Turriaco in Acli Ronchi 14, **Pol. Olympia,** A. S. Intrepida, Psd. Naš prapor in V. b. I.Cormons 12, Comet Torriana 10, F. Corridoni in VV. F. Caldini 4, Vol. Fossalon in Pall. Grado 0.

P-E

Namizni tenis

Tudi tretji namiznoteniški turnir, ki ga je organiziralo domače športno društvo Velox v župnijskem domu v Štandrežu, je povsem uspel. V torek, 7. februarja, so tekmovali posamezniki. Prvo mesto si je z lepo igro zasluženo osvojil Peter Paulin pred Patrikom Komjancem, tretje in četrto mesto sta zasedla Giovanni Colella in Ivan Komjanc. V petek, 10. februarja, pa se je turnir nadaljeval v dvojicah. Nastopilo je sedem ekip. Z lepo igro sta presenetila brata Komjanc in si s tem osvojila prvo oz. drugo mesto. Zmago sta si zagotovila dobro uigrana Patrik Komjanc z odličnim Alessandrom Braionejem pred Ivanom Komjancem in Davidom Mučičem. Sledila sta še Marusič Pavel in Koršič Mitja. Na turnirju je sodelovalo 30 igralcev.

Razgibano versko in kulturno življenje na Devinskem

V devinski fari je bilo življenje v zadnjih dveh mesecih kar živahno. V adventnem času je slovenska mladinska skupina posvetila svoje srečanje pripravi na Božič in je v tednu pred prazniki postavila jaslice tako v devinski kot tudi v štivanski župni cerkvi.

Na praznik sv. Štefana so devinski zbori priredili svoj tradicionalni koncert božičnih pesmi, ki je tokrat potekal v devinski cerkvi, ker je župna cerkev v Štivanu zaradi slabih oken neprimerna za zimske prireditve (upati je, da bo ta problem čez kak mesec rešen, saj se pripravljajo na popravilo oken in vrat). Na koncertu so nastopili moški zbor Fantje izpod Grmade pod vodstvom Iva Kralja, dekliški zbor Devin pod vodstvom Hermana Antoniča, otroški zbor Ladjica pod vodstvom Olge Tavčar in ob orgelski spremljavi Barbare Corbatto; kot gost pa je letos nastopil italijanski cerkveni zbor Rilke iz Devina, ki je med drugim v adventnem času (22. decembra) priredil uspeli dobrodelni koncert. Za to priložnost sta prof. Mirjam in Adrijan Pahor napisala zelo primerno božično misel, ki jo je prebrala prof. Mirjam Pahor.

Med ostalimi uspelimi pobudami v božičnem obdobju velja omeniti trikraljevsko koledovanje, ki ga je izpeljal otroški zbor Ladjica sicer v okrnjeni sestavi. Otroci so koledovali po Štivanu in Medji vasi ter deloma tudi po Devinu. Povsod so naleteli na lep sprejem, nabrani denar pa so namenili v dobrodelne namene, in sicer za Sklad Mitja Čuk. Sklenili so, da bodo to pobudo ponovili tudi prihodnje leto, mogoče v bolj organizirani obliki.

Med ostalimi prireditvami in pobudami, ki so v teh mesecih potekale na Devinskem, je treba omeniti gostovanje zbora Fantje izpod Grmade v Milanu 15. januarja. Zbor je sodeloval pri slovenski sveti maši, ki je enkrat na mesec v karmeličanskem samostanu v cerkvi Presvetega rešnjega Telesa za milanske Slovence in ki jo je daroval msgr. Oskar Simčič. Po maši se je srečanje med rojaki nadaljevalo ob lepem pogovoru in petju najbolj priljubljenih pesmi za moški zbor. Tako so oživeli spomini na domače kraje in vezi so se utrdile.

31. januarja je potekal občni zbor Fantov izpod Grmade, na katerem so analizirali vlogo in delovanje zbora ter podrobneje pripravili načrt za letošnje leto, v katerem predvidevajo med drugim koncert velikonočnih pesmi in spomin na skladatelja Hrabroslava Volariča ob 100-letnici smrti. Volitve so za predsednika zbora potrdile pevovodjo Iva Kralja in ostale člane dosedanjega odbora razen nekaterih nujnih zamenjav.

4. februarja so devinski zbori priredili lepo obiskano proslavo ob dnevu slovenske kulture. Nastopili so vsi trije zbori (Ladjica, Fantje izpod Grmade, dekliški zbor Devin), slavnostni govornik pa je bil dr. Rafko Dolhar, ki je poudaril, da mora kultura postati življenjski stil vsakega posameznika in da se mora to odražati v vsakdanjem življenju. Ob tej priložnosti so tudi predstavili najnovejšo Dolharjevo knjigo Od Trente do Zajzere. Omeniti je še treba, da je dekliški zbor Devin nastopil tudi na proslavi slovenskega kulturnega praznika na Proseku, ki je bila 10. februarja.

Iz vsega napisanega je razvidno, da je področje Devina in okolice še kar živahno in bogato na raznih večernih prireditvah, ki se nadaljujejo, saj priredijo ob koncu tega tedna, ko doseže pustni čas svoj višek, devinski zbori tudi pustno zabavo v diskoklubu Amanda v Devinu.

Eden izmed stebrov slovenskega kulturnega delovanja na Devinskem je prav gotovo zbor Fantje izpod Grmade (Foto Kroma)

V Trstu več civilnih kot cerkvenih porok

V prvih šestih mesecih lanskega leta je bilo sklenjenih več civilnih kakor cerkvenih porok (220 proti 200). Cerkvenih porok je bil en odstotek manj kot v istem obdobju leta 1993, civilnih pa kar za 22 odstotkov več. Te podatke je statistični urad tržaške Občine posredoval tržaškemu škofijskemu tedniku »Vita nuova«. Statistike pravijo tudi, da je bilo v omenjenem obdobju v Trstu 28 odstotkov manj razporok, število rojstev pa se je povečalo za 4 odstotke (732 rojenih v prvih šestih mesecih leta 1994).

Urednik tednika »Vita nuova« Silvano Latin pri tem kritirizira delovanje deželnega sveta Furlanije-Julijske krajine, zlasti pa tretje deželne komisije, ki naj bi sprejela dopolnilo, ki ga je k zakonu o skrbstvu predlagala Demokratična stranka levice in ki naj bi težilo k enakopravnemu statusu zakonskih in nezakonskih zvez.

Nobenega dvoma ni, da stanje družine in mladih na Tržaškem zaskrblja krajevno Cerkev. O tem problemu se je govorilo tudi v soboto, 18. t.m., na posvetu, ki ga je

Tržaška Cerkev je zaskrbljena zaradi stanja družine v našem mestu

Združenje katoliških zdravnikov priredilo na temo »Mladinsko nelagodje v Trstu« in ki se je odvijal na tržaški ekonomski fakulteti. Na posvetu so med drugim predstavili študijo, ki jo je izdelala ekipa prof. Franca De Marie o samomorih v Trstu od leta 1982 do 1993. V teh enajstih letih - je med drugim zapisano v študiji - je prišlo v Trstu do 700 samomorov in do 3.000 poskusov samomora; najbolj pogost vzrok za te so bile družinske razmere. V Trstu je odstotek samomorov dvakrat višji kot v ostalih predelih Italije.

V DSI o Golem otoku

V ponedeljek, 20. t.m., so na tradicionalnem večeru Društva slovenskih izobražencev predstavili knjigo dr. Božidarja Jezernika »Non cogito, ergo sum« s podnaslovom Arheologija neke šale. Knjiga govori o zloglasnem komunističnem koncentracijskem taborišču na Golem otoku. Avtor je spregovoril o kalvariji vseh tistih, ki so bili v času Titovega spora s Stalinom osumljeni, obtoženi in obsojeni zaradi tega, ker naj bi bili t.i. »informbirojevci«. Ustavil se je tudi pri posameznih primerih in pričevanjih ter dejal, da si še danes mnogi ne upajo govoriti o tisti izkušnji.

Dr. Jezernik je na večeru DSI dejal tudi, da so vsi totalitarni režimi prej ali slej ustanovili taborišča, ki so služila za obračunavanja s politično opozicijo in za vzbujanje strahu. Ta proces se je v Jugoslaviji začel že med vojno. Ko pa je bila nekomunistična opozicija uničena, se je začela izvajati represija nad opozicijo v sami komunistični partiji. Nevarno je bilo že samo misliti (odtod naslov knjige »Non cogito, ergo sum«; preživel si, če si se nehal samostojno misliti).

Predavanju je sledila zanimiva razprava z nekaterimi pričevanji; med drugim je spregovoril dr. Bogdan Berdon, ki je bil tudi sam interniran na Golem otoku.

nl

Podelili nagrade »Dr. Frane Tončič« za leto 1994

V petek, 17. t.m., so v Gregorčičevi dvorani v Trstu podelili nagrade »Dr. Frane Tončič« za leto 1994. Nagrade podeljuje vsako leto slovenski visokošolski Sklad Sergij Tončič študentom, ki so se svojimi diplomskimi disertacijami posebno izkazali.

Letošnjo Tončičevo nagrado je prejela Luisa Antoni za disertacijo »Glasba in filozofija v 20. stoletju: Pierre Boulez«, s katero je diplomirala na tržaški filozofski fakulteti leta 1993. Posebni prizanji pa sta prejeli tudi Vilma Purič za disertacijo »Izkušnja koncentracijskih taborišč v pripovedništvu Borisa Pahorja« in Alenka Štoka za disertacijo »Slovenist Luigi Salvini«. Obe nagrajenki sta prav tako diplomirali na tržaški filozofski fakulteti v letu 1993.

Nagrade je podelil predsednik ocenjevalne komisije prof. Pavle Merku, v imenu Sklada Sergij Tončič je večer povezovala Nerina Švab, spregovoril pa je tudi predsednik Sklada Boris Kuret. Večer je popestril nastop harmonikaša Corrada Rojaca.

Kabaretni večer za Stadion 1. maj

SKD Slavko Škamperle od Sv. Ivana je v sodelovanju z Odborom za ohranitev Stadiona 1. maj priredilo v nedeljo satirično-kabaretni večer z naslovom »Ne čakaj pomladi, ne čakaj na Maj! ali Kako so nekoč izračunali statistiko«. Prireditev se je odvijala v nekdanji mali dvorani oz. telovadnici Stadiona 1. maj in je bila svojevrstna počastitev dneva slovenske kulture z opominom na hudo stanje tega najpomembnejšega športnega objekta Slovencev v Trstu. Nastopili so kabaretista Sergej Verč in Boris Kobal, tržaški popevkar Paolo Paolin ter skupina »I Rocciosi«.

Kiljan Ferluga odlikovan

V prejšnji številki smo poročali o visokem odlikovanju, ki ga je predsednik republike podelil Ljubi Smotlak. Enako odlikovanje, to je Diplomo predsednika republike prve stopnje z zlatim odličjem za zasluge na področju osnovnega šolstva, je prejel tudi učitelj in znani slovenski kulturni delavec Kiljan Ferluga iz Milj. Diplomo so mu podelili v soboto, 18. t.m., v okviru praznovanja dneva slovenske kulture, ki se je odvijalo v župnijski dvorani v Miljah. Podelila mu jo je ravnateljica Ksenija Dobrila, odlikovancu pa sta čestitala tudi miljski župan prof. Sergio Milo in predsednik Društva Slovencev miljske občine Jurij Vodopivec.

O klepetavosti po W. Foersterju

Na slabem glasu so tri vrste jezikov: kravji, prašičji in tisti čenčastih klepetulj; te zadnje je najtežje prebaviti. Najdemo jih ne samo pri starih, razočaranih devicah; odlikujejo se že deklice, najstnice in dečki. Saj ne delajo tega iz objestnosti, ne, čisto enostavno zato, ker se jeziček vrti, ne da bi vprašal srce, kaj ono misli o naši klepetavosti. Komu koristi, če o bližnjem izklepetamo vse, kar je naredil ali dela napačnega? Sami pri sebi pa smo prepričani, da smo izreden človek. Najslabše pri tem je, da klepetulje ne delajo tega iz ljubezni, zanje ni nič svetega, zato izmaličijo vse in iščejo, kako bi ustvarili senzacijo. Nekatere klepetulje ne bi bile zmožne ubiti niti ene muhe, silno spretno pa znajo vzeti prestiž in uničiti dobro ime svojega bližnjega. Majhne napake sosede prikažejo kot strahotne zločine. Če kdo prisluškuje pri vratih, bo gotovo razbobnal naokrog, nato pa se sprenevedal, da bi to bilo njegovo delo.

Komur je mar do poštenosti in resnicoljubnosti, ima samo eno pot: lepo vprašati: »Uboga Anica, ali te je morda kdo plačal, da stresaš okrog tak smrad?« Naša pamet in srce nam narekujeta biti pošteni v govorjenju in mišljenju; nasprotno pa jeziček komaj čaka, da se iznebi kake neumnosti. Ker sta dva proti enemu, naj bi zmagalo srce, a pod pogojem, da smo čuječi in si napravimo načrt, da za nobeno ceno ne bomo raznašali kakršnekoli slabosti o komerkoli.

Veliki sv. Avguštin ve povedati o svoji materi tole: ko je prijateljica na obisku strastno bljuvala strup o neprisotni osebi, je mati Monika pomirjevalno vplivala na razbesnelo ženo in omogočila spravo. Pomislite, minilo je že tisoč šeststo let od tega dogodka, vse klepetulje tiste dobe so šle v pozabo, le plemeniti Moniki je sin postavil neminljiv spomenik; mislim, da bi se vsakdo izmed nas veselil takega spomina!

Prev.: F.V.

Vsak otrok je dar

Vsak otrok je dar - to je bilo geslo ob Dnevu za življenje 1995, ki so ga sprožili med dijakih drugih in tretjih razredov srednjih šol. Sodelovale so tudi nekatere slovenske šole z vrsto risb, ki so žele laskave ocene. Komisija (Folco Jacobi, Mariagrazia Avidano, Tullia Crallini in Jasna Merku) je izbrala in nagradila pet najboljših posameznih risb in dve skupinski. Med posamezniki sta bila tudi dijaka Kristina Semi iz šole Igo Gruden in Matija Gregori iz šole Srečko Kosovel.

OBVESTILA

DRUŠTVO SLOVENSKIH IZOBRAŽENCEV v Trstu vabi v ponedeljek, 27. februarja, na PORABSKI VEČER s predstavitvijo raziskave "Podoba našega otroka v Porabju". Govorili bodo Jože Hirnök, Danilo Sedmak in sodelavci. Začetek ob 20.30.

MARIJIN DOM V ROJANU. "AN DIE MUSIK" priredi v soboto, 4. marca, ob 20.30 klavirski recital, ki ga bo izvajal pianist THOMAS PAULE. Na programu bodo Schubertove in Brahmsove skladbe.

Razpis 25. Festivala domače glasbe Števerjan 95

SKPD F. B. Sedej iz Števerjana razpisuje 25. Festival domače glasbe Števerjan 95, ki bo v Števerjanu 30. junija, 1. in 2. julija 1995 med borovci.

1. Festival je tekmovalnega značaja. Prijavijo se lahko vsi slovenski ansambli, ki gojijo narodno-zabavno glasbo.

2. Vsak ansambel mora izvajati dve skladbi: prva mora biti izvirna in prvič izvedena na Festivalu v Števerjanu. Druga mora biti iz zakladnice najbolj priljubljenih uspešnic domače glasbe; avtor in izvajalec (npr. na plošči) morata biti med najboljšimi slovenskimi narodno-zabavnimi ansambli (npr. Avsenik, Slak, Veseli Planšarji, Miha Dovžan itd.).

3. Festival se odvija v treh dneh. Na prvih dveh večerih nastopijo vsi prijavljeni ansambli z dvema skladbama. Organizator določi razvrstitev in vrstni red nastopajočih. Na nedeljskem, finalnem delu Festivala, nastopijo najboljši ansambli prvih dveh večerov. Njihov izbor in število določi strokovna komisija.

4. Ansambli, ki so bili pripuščeni v finale, nastopijo z istima skladbama naslednji večer in se potegujejo za sledeče nagrade:

a) nagrada za najboljši ansambel Festivala in trofej društva F.B. Sedej - 2.000.000 lir; b) nagrada občinstva - 1.000.000 lir; c) nagrada za najboljšo melodijo - 700.000 lir; č) nagrada za najboljšo izvedbo kvinteta - 500.000 lir; d) nagrada za najboljšo izvedbo tria - 500.000 lir; e) nagrada za najboljše besedilo - 200.000 lir; f) nagrada za najboljši zamejski ansambel - 200.000 lir; g) nagrada za najboljšega debutanta - 200.000 lir.

5. O vstopu v finale in podelitvi nagrad pod točkami a, c, č, d, f, g, določa komisija, ki jo sestavljajo glasbeni strokovnjaki in predstavnik organizatorjev, ki predseduje komisiji.

O nagradi pod točko e) odloča komisija, ki jo sestavljajo literati in jezikoslovci.

6. Nagrado pod točko a), in sicer za najboljši ansambel Festivala, podeli strokovna komisija za splošni vtis ansambla (izvedba, melodija, predstavitev ansambla na odru itd.) in je podeljena izključno za izvirno skladbo.

Nagrado pod točko b), in sicer nagrado občinstva, podeli občinstvo na podlagi posebnih glasovnic. Ocena občinstva je osnovana izključno na izvedbi skladbe iz zakladnice najbolj priljubljenih uspešnic domače glasbe.

Nagradi pod točko c), in sicer za najboljšo melodijo, in e), za najboljše besedilo, podeli strokovna komisija za melodijo oz. besedilo izvirne skladbe.

Nagradi pod točko č), in sicer za najboljšo izvedbo kvinteta, in d), za najboljšo izvedbo tria, podeli strokovna komisija na podlagi izvedbe obeh skladb.

Nagrado pod točko f) podeli komisija po uvidevnosti, oz. če je na Festivalu prijavljeno zadostno število zamejskih ansamblov in na podlagi kvalitete.

Nagrado pod točko g) podeli strokovna komisija najboljšemu ansamblu med tistimi, ki prvič nastopajo na Festivalu.

Ansambel, ki je prejel nagrado pod točko a), za najboljši ansambel Festivala, ne more prejeti nobene druge nagrade.

7. Prijava mora vsebovati:

a) naziv ansambla, sedež in datum ustanovitve;

b) naslov ansambla ali njegovega vodje, kamor bodo naslovljeni bodoči dopisi, ter nujno telefonska številka;

c) besedilo in notno gradivo izvirne skladbe;

č) naslov in izvirnega izvajalca skladbe iz zakladnice najbolj priljubljenih uspešnic domače glasbe;

d) število članov ansambla in njihovo funkcijo v ansamblu;

e) fotografijo in kratek zgodovinski opis ansambla.

Podatki morajo biti čitljivi in popolni.

Rok za prijavo poteče 15. maja 1995.

Prijave pošljite na sledeči naslov:

SKPD F.B. Sedej
Trg Svobode št. 6
34070 Števerjan
Gorica - Italija

8. Organizator krije stroške za kosilo, večerjo in prenočišče ansamblov.

9. Organizator si pridružuje pravico, da po potrebi spremeni navedena pravila.

10. Prijava na Festival pomeni tudi privoljenje na snemanje za radijske oz. televizijske programe.

Besedni boj v slovenskem časopisju

V slovenskem časopisju - zlasti še v pismih bralcev - že nekaj časa trajajo polemike med nasprotniki in privrženci verskega pouka v javnih šolah. V ta besedni boj se vrinja vsak dan več ihte in gneva, kot da bi bili Cerkev in duhovniki krivi vsega zla, ki je prizadelo slovenski narod v njegovi tisočštiristo ali več let dolgi zgodovini, v take prispevke pa se vrinja tudi trditev dokazov in napak. Tako npr. Ivo Leban iz Ozeljana v ljubljanskem Delu piše, »da je poglavar rimskokatoliške Cerkve papež Pij XII. blagoslovil fašistično vojsko,preden se je podala pobijat v Etiopijo leta 1934,« in zraven zagotavlja, da o tem papeževem dejanju obstaja filmski zapis. Da se je I. Leban uštel, bo spoznal vsakdo, ki ve, da je bil Pij XII. izvoljen za papeža šele marca 1939. Tudi noben drugi papež ni tega storil, ker se papeži v tistem času niso premikali iz Vatikana, pa tudi leto namišljenega dogodka ne more biti pravo, saj je šla Italija osvajat Etiopijo šele leta 1936. Toliko napak na enem kupu zakrije tudi pravopisno napako, ki se je prikradla morda iz prevelikega spoštovanja do rimskokatoliške Cerkve. Poleg tega: pokristjanjenja Slovencev z ognjem in mečem ne more nihče dokazovati s Prešernovim Krstom. Prav tako celibat duhovnikov ne more biti argument v slovenski polemiki: to je pravilo, ki ga duhovnik prostovoljno sprejme. Gotovo je, da ne bo nihče zahteval celibata od g. I.Lebana. Prav tako ne poznamo nobenega dokumenta, ki bi dokazoval, da je slovenska Cerkev blagoslavljala prisego domobrancev. In še k zadnji točki: zgodovinarji so prepričljivo dokazali, da so Slovenci s krščanstvom dobili sredstvo, preko katerega so pridobili kulturo in civilizacijo, s katerima so lahko kljubovali do danes.

Sožalja

Ob težki izgubi dragega očeta Emila izrekajo uredništvo in uprava Katoliškega glasa in Pastrička ter Goriška Mohorjeva družba iskreno sožalje Ticijani Zavadlav in vsem njenim domačim.

* * *

Ob smrti dragega očeta Emila izreka prosvetno društvo Štandrež globoko sožalje Ticijani Zavadlav in družini.

* * *

Pevci štandreškega cerkvenega zbora sočustvujejo z zborovodjo Ticijano Zavadlav ob slovesu od dragega očeta Emila.

* * *

Zveza slovenske katoliške prosvete se pridružuje izrazom sožalja zborovodji Ticijani Zavadlav ob smrti očeta Emila.

Darovi

Za cerkev sv. Ivana: v spomin na pok. Rafaelo Smrekar S.K. 50.000 lir.

Za cerkev na Peči: N.N. 50.000 lir.

Za cerkev v Gabrjah: N.N. 30.000 lir.

Za cerkev v Rupi: N.N. 5.000; Kosič Andrej 40.000 lir.

Za cerkev v Dolu (Palkišče): Namesto cvetja na grob Alojziji Visintin Pahor soseda Jožica 50.000 lir.

Za KG: Matilda Munih 20.000; Anton Brecelj 45.000; p. Hussu Francesco 100.000 lir.

Za katoliški tisk: Hladnik Terezina - Švica 50.000 lir.

Za slov. misijonarje: Marta B. 5.000.000 lir.

Za misijon g. Štante: N.N. s Peči 50.000 lir.

Za misijon p. Kosa: N.N. iz Rupe 60.000 lir.

Za nagrobni spomenik g. Germeku: Boris in Gabrijela Bandi 100.000 lir; S.L. 400 šilingov.

Za slov. Vincencijevo konferenco: Majda Bartol v počastitev spomina g.e Julke Vesel 30.000 lir.

Obvestila

SVETA GORA. Tudi letos bomo vse postne nedelje molili križev pot z začetkom ob 14.30 pri prvi postaji na Prevalu in s sklepno sv. mašo v baziliki ob 16. uri.
S prvo nedeljo v marcu se začne ponovno obratovati redna avtobusna proga iz Stare Gorice (železniška postaja) z običajnim postajami na Sv. goro za dopoldansko sv. mašo ob 10. uri in popoldansko ob 16. uri.
Sv. maše so v baziliki ob nedeljah in praznikih (tudi nezapovedanih) ob 8., 10., 11.30 in ob 16. uri.

* * *

TEOLOŠKI PASTORALNI TEČAJ. V četrtek, 23. febr., bo ob 20. uri v mali dvorani pri Kat. domu v Gorici drugo predavanje: Verujem v Boga Očeta, vsemogočnega Stvarnika. Govoril bo g. Cvetko Žbogar.

* * *

KULTURNO DRUŠTVO DANICA - Vrh sv. Mihaela prireja Prešernovo proslavo v petek, 24. februarja, ob 20. uri v prostorih Kulturnega športnega centra Danica.

* * *

SKPD F.B. SEDEJ iz Števerjana vabi na VESELO PUSTOVANJE, ki bo v soboto, 25. t.m., ob 20.30 v telovadnici pri Katoliškem domu v Gorici. Igral bo ansambel Adria kvintet. Nagradili bomo najlepšo masko. Predprodaja vabil bo od torka, 21. t.m., dalje v Katoliški knjigarni.

* * *

V četrtek, 23. februarja, vas ob 20.30 vabimo na predstavitev KRAJEVNEGA LEKSIKONA SLOVENCEV V ITALIJI - druga knjiga - GORIŠKA POKRAJINA. Drugo enciklopedično publikacijo o naših krajih bo predstavila Nevica Budal, o njej pa bodo spregovorili še ravnatelj Slori-ja Emidij Susič, založnik Jaro Mihelač in avtor Aldo Rupel. Sodelovala bo dekliška vokalna skupina Sovodenjska dekleta.

* * *

Razstava slikarke CLOTILDE MENARDI FENZL je v prostorih Kulturnega doma v Gorici odprta do 27. februarja 1995 po naslednjem urniku: od 9. do 12. ure ter v večernih urah med raznimi kulturnimi prireditvami.

* * *

Ob predstavitvi nove kasete »Pri nas doma« ansambel ADRIA KVINTET z Opčin vabi na zabavni večer. Sodeluje čarodej Viky. Marijin dom pri Sv. Ivanu, ul. Brandesia 27, v nedeljo, 5. marca, ob 17.30. Edini nastop v mestu.

* * *

KLUB PRIJATELJSTVA in VINCENCIJEVA KONFERENCA prirejata v torek, 7. marca, izlet v Dobrovo na ogled Černigojevih portretov velikih mož, v Sežano na ogled Kosovelove sobe in v Lipico v Černigojevo galerijo. Vpisovanje in navodila v trgovini Fortunato v ul. Paganini 2 v Trstu do 2. marca.

* * *

KLUB PRIJATELJSTVA in VINCENCIJEVA KONFERENCA vabita na družabnost in pustovanje v ponedeljek, 27. februarja, ob 16. uri v ul. Donizetti 3 v Trstu.

UREDNIŠTVO KATOLIŠKEGA GLASA

vabi na

srečanje z g. Humarjem

ob njegovi 80-letnici

v četrtek, 2. marca, ob 20.30
v komorni dvorani pri Katoliškem domu.

KATOLIŠKA KNJIGARNA - GORICA

*Vljudno ste vabljeni na predstavitev monografije **Borisa Paternuja***

France Prešeren
1800 - 1849

*O delu bo ob prisotnosti avtorja govorila **Lojzka Bratuž**.*

Predstavitev bo v galeriji Katoliške knjigarne v petek, 24. februarja, ob 18. uri.

SKRD Jadro iz Ronk

prireja
ob dnevu slovenske kulture
srečanje z novinarko
Dorico Makuc,
ki bo predstavila svojo knjigo
Aleksandrinke.
Nastopil bo **Tržaški vokalni oktet.**
Ronke, občinska sejna dvorana,
petek, 24. februarja,
s pričetkom ob 20.15.

†

ZAHVALA

Zapustil nas je ljubljeni mož, oče in nono

Emil Zavadlav

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo prav vsem, ki so sočustvovali z nami. Posebna zahvala naj gre g. župnikom K. Bolčini, msgr. Močniku, msgr. Žoržu, msgr. Humarju, msgr. Simčiču, g. Lazarju in g. Markežiču za pogrebni obred, zboru Štandrež za ubrano petje pri sv. maši in ob slovesu od pokojnega, zdravniku Tommasiniju, ki nam je bil ob strani, in nenazadnje tudi vsem, ki so darovali cvetje, v dobrodelne namene ali nam na katerikoli način izrazili sožalje.

Bogu pa se zahvaljujemo, da nam ga je dal. Vedno bo živel med nami.

Štandrež, 23. februarja 1995

družina Zavadlav

KATOLIŠKI GLAS
Tednik
List je nastal po združitvi goriškega tednika »Slovenski Primorec« in tržaškega »Teden«. Prva številka »Katoliškega glasa« je izšla 2. februarja 1949.
Registriran na goriškem sodišču pod št. 5 dne 28.01.1949
Glavni in odgovorni urednik: Dušan Jakomin
Izdaja: Zadruga Goriška Mohorjeva
Riva Piazzutta, 18 - Gorizia - P.I. 00480890318
Tiska: Tiskarna Budin
Riva Piazzutta, 18 - Gorizia
Letna naročnina v lirah:

Italija	55.000
Slovenija	55.000
inozemstvo	80.000
zračna pošta	100.000

Oglasi in osmrtnice: 1 modulo (5 cm višine v enem stolpcu) 45.000 lir + 19% IVA. Možne so sestave z več enako velikimi moduli, ne pa vmesne mere.
Član:
ZDRUŽENJE ITALIJANSKEGA PERIODIČNEGA TISKA
ZVEZA ITALIJANSKIH KATOLIŠKIH TEDNIKOV